

Broj: 01-50-1-177-10/23

Veza: 01-02-1-2687/23

Sarajevo, 18. 1. 2024.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 19-01-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

3

DOM NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE
n/r Kemala Ademovića, predsjedatelja

Predmet: Odredbe Izbornog zakona Bosne i Hercegovine koje se mijenjaju, odnosno dopunjuju, dostavljaju se

Dana 8. 1. 2024. dostavljen Vam je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, čiji su predlagatelji zastupnici: Šerif Špago, Šemsudin Dedić, Edin Ramić, Safet Kešo, Denijal Tulumović, Amor Mašović, Nermin Mandra i Midhat Čaušević.

Kao prilog dostavljenog zakona, u privitku Vam dostavljam odredbe Izbornog zakona Bosne i Hercegovine koje se mijenjaju, odnosno dopunjuju.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

**IZBORNI ZAKON
BOSNE I HERCEGOVINE**

Odredbe koje se mijenjaju odnosno dopunjuju

**POGLAVLJE 1
OSNOVNE ODREDBE**

Član 1.1a

Pojedini izrazi korišteni u ovom Zakonu znače:

- 1) "Politički subjekt" podrazumijeva političku stranku, nezavisnog kandidata, koaliciju ili listu nezavisnih kandidata, ovjerenu za učešće na izborima u skladu s ovim Zakonom.
- 2) "Izborna jedinica" podrazumijeva:
  - a) osnovnu izbornu koja podrazumijeva općinu, grad Banju Luku, Brčko distrikt BiH, gradsku izbornu jedinicu Grada Mostara i izborne jedinice gradskog područja Grada Mostara u kojoj se bira i konstituše ukupan broj predstavnika za određeni nivo vlasti i koje unutar sebe nemaju višečlane izborne jedinice,
  - b) kantonalnu izbornu jedinicu u kojoj se bira i konstituše ukupan broj predstavnika za određeni nivo vlasti i koje unutar sebe nemaju višečlane izborne jedinice,
  - c) entitetsku izbornu jedinicu u kojoj se bira i konstituira entitetski nivo vlasti, koje unutar sebe imaju višečlane izborne jedinice i
  - d) entitetsku izbornu jedinicu u kojoj se bira državni nivo vlasti.
- 3) "Višečlana izborna jedinica" podrazumijeva izbornu jedinicu u kojoj se bira više od jednog a manje od ukupnog broja predstavnika za određeni nivo vlasti.
- 4) "Izborni ciklus" podrazumijeva mandatni period koji se odnosi na određeni nivo vlasti.
- 5) "Izborni prag" podrazumijeva određen procenat osvojenih glasova (važećih glasačkih listića) koji mora osvojiti politički subjekt da bi stekao pravo učešća u raspodjeli mandata.
- 6) "Izborna kampanja" podrazumijeva radnje i postupke u periodu utvrđenom ovim Zakonom u kojem politički subjekt na zakonom utvrđen način upoznaje birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za predstojeće izbore.
- 7) "Kompenzacijski mandati" podrazumijevaju mandate koji se raspodjeljuju na liste političkih stranaka ili koalicija prema broju dobijenih važećih glasova i služe da kompenzuju nedovoljnu proporcionalnost na nivou entiteta, a koja nastaje sabiranjem rezultata za pojedine višečlane izborne jedinice u entitetu."
- 8) "Pripadnik nacionalne manjine" podrazumijeva državljanina Bosne i Hercegovine koji ne pripada nijednom od tri konstitutivna naroda. Nacionalnu manjinu čine ljudi istog ili sličnog etničkog porijekla, iste ili slične tradicije, običaja, vjerovanja, jezika, kulture i duhovnosti i bliske ili srodne historije i drugih obilježja."
- 9) "Raseljeno lice" podrazumijeva državljanina Bosne i Hercegovine kojem je status raseljenog lica utvrdio nadležni organ uprave za pitanja raseljenih lica u skladu sa zakonom.
- 10) "Izbjegli lice" podrazumijeva državljanina Bosne i Hercegovine koji ima biračko pravo i

boravi u inostranstvu u statusu izbjeglog lica iz BiH.

- 11) "Parlamentarna stranka" podrazumijeva političku stranku koja je zastupljena u predstavničkim ili zakonodavnim organima vlasti.
- 12) "Izborni period" podrazumijeva period od dana raspisivanja izbora do dana potvrđivanja rezultata izbora.
- 13) "Izborna godina" je period koji se poklapa s kalendarskom godinom u kojoj je predviđeno održavanje izbora.
- 14) "Birač" je, u smislu ovog Zakona, državljanin Bosne i Hercegovine koji je upisan u Centralni birački spisak.
- 15) "Glasač" je, u smislu ovog Zakona, državljanin Bosne i Hercegovine koji je upisan u Centralni birački spisak i koji je ostvario aktivno biračko pravo.
- 16) "Elektronski mediji", u smislu ovog zakona, su javne i privatne televizijske i radio stanice sa odgovarajućom dozvolom Regulatorne agencije za komunikacije (RAK).
- 17) "Onlajn mediji", u smislu ovog zakona, su internet portali i druge internetske platforme koje predstavljaju sredstva komunikacije sa ciljem informisanja od javnog interesa.
- 18) "Štampani mediji", u smislu ovog zakona, su štampane publikacije, poput npr. novina, tabloida, časopisa, knjiga, pamfleta, a koje predstavljaju sredstva masovne komunikacije sa ciljem informisanja od javnog interesa.
- 19) "Društvene mreže" su internetske ili mobilne platforme koje omogućavaju dvosmjernu interakciju putem sadržaja i komunikacije koje generiraju korisnici, odnosno mediji dostupni na određenim platformama dizajniranim da korisnicima omoguće kreiranje sadržaja i interakciju s informacijama i njihovim izvorima.
- 20) "Govor mržnje" je svaki oblik javnog izražavanja ili govora koji izaziva ili potiče mržnju, diskriminaciju ili nasilje protiv bilo koje osobe ili grupe osoba, na osnovu rase, boje kože, nacionalnosti, spola ili vjere, etničkog porijekla ili bilo koje druge lične karakteristike ili orijentacije koja podstiče na diskriminaciju, neprijateljstvo i nasilje.
- 21) "Zloupotreba javnih sredstava i resursa", u smislu ovog zakona, je bilo koje nezakonito korištenje sredstava i resursa države BiH, entiteta, kantona, Brčko distrikta BiH i drugih jedinica lokalne uprave i samouprave, kojim kandidati na izborima i izbornim listama, kao javni ili državni dužnosnici, ili neposredno izabrana lica, raspoložu za potrebe obavljanja službene dužnosti. Pod resursima se, u smislu ove definicije, podrazumijevaju pokretna i nepokretna imovina, kao i svi ljudski resursi javnih institucija koji se koriste u okviru radnog vremena.

Član 1.2

(1) Sredstva za provedbu izbora su sredstva za materijalne troškove i sredstva za naknade za rad organa za provođenje izbora.

(2) Sredstva za materijalne troškove su sredstva za osiguranje vršenja ovlaštenja organa za provođenje izbora iz člana 2.9 i člana 2.13 ovog Zakona i Odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna izborna komisija BiH), kojom se utvrđuje nadležnost izbornih komisija entiteta, a u skladu s članom 2.21 ovog Zakona.

(3) Sredstva za naknade za rad organa za provođenje izbora su sredstva utvrđena u članu 2.12 stav (9) i člana 2.19 stav (16) i (17) ovog Zakona.

Član 1.2a

(1) U budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Budžet BiH) osiguravaju se sredstva za osiguranje vršenja ovlaštenja Centralne izborne komisije BiH iz člana 2.9 i člana 2.19 stav (17) ovog Zakona.

(2) U budžetu entiteta i kantona osiguravaju se sredstva za vršenje ovlaštenja izbornih organa iz člana 2.21 ovog Zakona u skladu sa Odlukom Centralne izborne komisije BiH kojom se utvrđuje nadležnost ovih izbornih organa, kao i nedostajuća sredstva za finansiranje obaveza iz stava (3) ovog člana.

(3) U budžetu općina i grada osiguravaju se sredstva za vršenje ovlaštenja općinskih izbornih komisija iz člana 2.13 i sredstva za naknade iz člana 2.12 stav (9) i člana 2.19 stav (16) ovog Zakona.

(4) U budžetu Brčko distrikta osiguravaju se sredstva za vršenje ovlaštenja izborne komisije Brčko distrikta i sredstva za naknade za rad izborne komisije i biračkih odbora Brčko distrikta u skladu sa Izbornim zakonom Brčko distrikta.

(5) Sredstvima za vršenje ovlaštenja i provođenje izbora samostalno raspolaže u okviru odobrenog budžeta izborna komisija iz stava (1), (2), (3) i (4) ovog člana, koja je ovlaštena odrediti način korištenja sredstava i provoditi nadzor nad njihovom raspodjelom i korištenjem.

(6) Ukupan iznos sredstava za provođenje izbora predviđen odgovarajućim budžetima, institucije iz st. (1), (2), (3) i (4) ovog člana moraju staviti na raspolaganje najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Centralne izborne komisije BiH o raspisivanju izbora.

(7) U slučaju da budžet za fiskalnu godinu u kojoj se održavaju izbori nije usvojen, institucije iz stava (9) ovog člana obezbjeđuju sredstva za vrijeme privremenog finansiranja, bilo iz prenesenih sredstava akumuliranog viška prihoda preostalog nakon pokrića rashoda iz prethodnih fiskalnih godina, iz sredstava tekućih rezervi ili sredstava iz bilo kojeg drugog izvora ili kategorije prihoda.

(8) Nijedna odredba ovog člana ne smije se tumačiti na način na koji se sprječava raspodjela sredstava prije isteka roka iz stava (6).

(9) Za sprovođenje odredbi ovog člana nadležno je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine i institucije nadležne za izvršenje budžeta na relevantnom nivou vlasti.

Član 1.3

Izbor članova svih organa vlasti vrši se na osnovu slobodnih izbora, općeg i jednakog biračkog prava direktno od birača tajnim glasanjem, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 1.6

(1) Nijedno lice koje je na izdržavanju kazne izrečene od Međunarodnog suda za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju, i nijedno lice koje je pod optužnicom Suda, a koje se nije povinovalo naredbi da se pojavi pred Sudom, ne može biti upisano u Centralni birački spisak, niti može biti kandidat (pojam kandidata u smislu ovog zakona odnosi se na lica oba pola), niti imati bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu funkciju na teritoriji Bosne i Hercegovine.

(2) Sve dok neka politička stranka ili koalicija ima na funkciji ili položaju u političkoj stranci lice iz stava

(1) ovog člana, smatrat će se da ne ispunjava uslove za učešće na izborima.

Član 1.7

Nijedno lice koje je na izdržavanju kazne koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nije povinovalo naredbi da se pojavi pred Sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava, a Međunarodni sud za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju razmatrao je njegov dosije prije hapšenja i utvrdio da zadovoljava međunarodne pravne standarde, ne može biti upisano u Centralni birački spisak, niti može biti kandidat, niti imati bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu funkciju na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 1.7a

Nijedno lice koje je na izdržavanju kazne koju je izrekao sud druge zemlje ili lice koje se nijepovinovalo naredbi da se pojavi pred sudom druge zemlje zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava, a Međunarodni sud za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji razmatrao je njegov dosije prije hapšenja i utvrdio da zadovoljava međunarodne pravne standarde, ne može biti upisano u Centralni birački spisak, niti može biti kandidat, niti imati bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu dužnost na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 1.8

(1) Sudije redovnih i ustavnih sudova, tužioci i njihovi zamjenici, pravobranioци i njihovi zamjenici, ombudsmeni i njihovi zamjenici, članovi sudova/domova/vijeća za ljudska prava, notari, policijski službenici, državni službenici, generalni revizori i zamjenici generalnog revizora u institucijama u Bosni i Hercegovini i guverner i viceguverneri Centralne banke BiH, pripadnici Oružanih snaga BiH, pripadnici Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, kao i diplomatski i konzularni predstavnici BiH u inostranstvu, koji imaju diplomatski status u skladu s Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima (iz 1961.godine), mogu se kandidovati za javnu izbornu dužnost samo ako prethodno podnesu ostavku na taj položaj ili postupe u skladu sa zakonima koji regulišu njihov status. Ako Centralna izborna komisija BiH utvrdi da lice iz ovog stava nije podnijelo ostavku na položaj ili nije postupilo u skladu sa zakonom kojim se reguliše njegov status u periodu od ovjere kandidature do štampanja glasačkih listića izvršit će se uklanjanje imena ovog lica sa ovjerenih kandidatskih listi, a ako se isto utvrdi nakon štampanja glasačkih listića, takvom licu neće biti dodijeljen mandat ako ga osvoji.

(2) Ako delegat u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine istovremeno ima mandat člana Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodne skupštine Republike Srpske ili kantonalne skupštine, dužan je u roku od tri dana u pisanom obliku obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH za koji se mandat odlučio, čime mu drugi mandati koje ima prestaju.

(3) Ako delegat u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine stekne pravo na mandat u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnoj skupštini Republike Srpske ili kantonalnoj skupštini u skladu sa članom 9.10 ovog Zakona, a u pisanom obliku u roku od tri dana ne obavijesti Centralnu izbornu komisiju BiH o odricanju tog prava, mandat mu neće biti dodijeljen, već će biti dodijeljen sljedećem kvalificiranom kandidatu s liste iste izborne jedinice u skladu sa članom 9.8 stav (2) ovog Zakona. Ako se nakon upita Centralne izborne komisije BiH delegat odluči za korištenje tog prava, prestaje mu mandat delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

(4) Jedno lice može obavljati najviše jednu neposredno izabranu javnu dužnost ili najviše jednu neposredno i jednu posredno izabranu dužnost, osim ako ovim Zakonom nije drugačije regulisano. Nespojivo je istovremeno vršenje ovih funkcija sa vršenjem funkcija u izvršnim organima vlasti, osim u periodu dok se ne konstituiraju izvršni organi vlasti izabrani na redovnim izborima u istom izbornom ciklusu. Također je nespojivo istovremeno vršenje više od jedne funkcije u izvršnim organima vlasti.

(5) Jedno lice ne može istovremeno vršiti javnu izabranu funkciju u Bosni i Hercegovini i javnu izabranu ili politički imenovanu funkciju u drugoj državi. Nosioc izborne ili politički imenovane funkcije u drugoj državi dužan je, u roku od 48 sati nakon potvrde njegovog mandata u Bosni i Hercegovini, vratiti jedan od ova dva mandata. Nosioc javne izborne funkcije u Bosni i Hercegovini, koji je izabran ili imenovan na politički imenovanu funkciju u drugoj državi, dužan je u roku od 48 sati od izbora ili imenovanja u drugoj državi, vratiti mandat u Bosni i Hercegovini.

(6) Pod izvršnom funkcijom, u smislu ovog člana, podrazumijeva se Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, predsjednik i potpredsjednici Federacije Bosne i Hercegovine, predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, uključujući premijera, Vlada Republike Srpske, uključujući predsjednika Vlade, Vlada Brčko Distrikta BiH, kantonalna vlada, gradonačelnik, zamjenik gradonačelnika, gradska vlada, načelnik općine, zamjenik načelnika općine, rukovodeći službenici koje je imenovao načelnik općine, te ostale izvršne funkcije utvrđene zakonom.

Član 1.10

(1) Izabranom članu organa vlasti na svim nivoima prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1. danom podnošenja ostavke;
2. ako je opozvan u skladu sa zakonom;
3. danom smrti;
4. danom pravosnažnosti sudske presude kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže;
5. danom pravosnažnosti sudske odluke kojom je lišen poslovne sposobnosti (proglašen mentalno nesposobnim);
6. danom kada je izabran ili imenovan na funkciju čije je vršenje nespojivo sa funkcijom izabranog člana određenog organa, kao što je predviđeno zakonom;
7. ako odjavi prebivalište sa područja izborne jedinice u kojoj je upisan u Centralni birački spisak da glasa i u kojoj je izabran, istekom roka od šest mjeseci od dana odjave prebivališta, ili
8. ako iz razloga utvrđenih zakonom izgubi pravo da bude biran.

(2) Izabranom članu organa vlasti na bilo kojem nivou prestaje mandat danom nastupanja nekog od razloga za prestanak mandata utvrđenih zakonom. Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o prestanku mandata izabranom članu organa vlasti u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno od saznanja o razlogu za prestanak mandata i o tome obavještava organ vlasti u kojem je izabrani član imao mandat.

(3) Ako izabrani član organa vlasti podnese ostavku, dužan je da je podnese na obrascu koji utvrdi Centralna izborna komisija BiH.

Član 1.11

Kandidati svih političkih stranaka, koalicija, liste nezavisnih kandidata, kao i nezavisni kandidati i drugi učesnici u izbornom procesu, imaju potpunu slobodu da tokom izborne kampanje vrše izborne aktivnosti na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine. Nadležni organi osigurat će slobodu kretanja kandidata, pristalica i birača tokom cijelog izbornog procesa.

Član 1.13

Prijava za ovjeru za učešće na izborima uključuje izjavu, potpisanu od predsjednika političke stranke, koalicije ili nezavisnog kandidata, da će se ta politička stranka, koalicija ili nezavisni kandidat u svojim aktivnostima pridržavati Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini.

POGLAVLJE 2 ORGANI ZA PROVEDBU IZBORA

Član 2.1

- (1) Organi nadležni za provođenje izbora su izborne komisije i birački odbori.
- (2) Izborne komisije i birački odbori nezavisni su i nepristrasni u svom radu. Član izborne komisije ili biračkog odbora neće učestvovati u donošenju odluke kada taj član ili član njegove uže porodice ima lični ili finansijski interes, ili ako postoji drugi sukob interesa, koji može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrasno. Članovima uže porodice smatraju se članovi porodice u smislu člana 15.7 stav (2) ovog Zakona.
- (3) Svi organi vlasti na svim nivoima i zvaničnici u Bosni i Hercegovini i diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH obavezni su pomagati organima nadležnim za provedbu izbora.

Član 2.2

- (1) Član izborne komisije i biračkog odbora je lice sa pravom glasa.
- (2) Član izborne komisije je lice sa odgovarajućom stručnom spremom i iskustvom u provođenju izbora, a član biračkog odbora je lice sa odgovarajućom stručnom spremom.
- (3) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje koje su kvalifikacije potrebne za člana izborne komisije i biračkog odbora u smislu iz stava (2) ovog člana.
- (4) U sastavu općinske izborne komisije i biračkog odbora osigurat će se zastupljenost polova u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini, osim ako se izborna komisija i birački odbor sastoji od tri člana, kada ravnopravna zastupljenost postoji u slučaju kada je jedan od polova zastupljen s 1/3 od ukupnog broja članova.
- (5) Članovi organa za provođenje izbora su obavezni stalno se obučavati tokom obavljanja mandata u skladu sa planom i programom edukacije koji donosi Centralna izborna komisija BiH.
- (6) Ukoliko član izborne komisije i biračkog odbora u toku mandata ne prisustvuje obuci iz stava (5) ovog člana, bit će razriješen dužnosti.

Član 2.3

- (1) Za člana izborne komisije ili biračkog odbora ne može biti imenovano lice:

1. koje se ne može kandidovati u smislu odredbi članova 1.6, 1.7 i 1.7a ovog Zakona;
2. koje je član najvišeg izvršno-političkog organa političke stranke ili koalicije (predsjednik, potpredsjednik, generalni sekretar, sekretar ili član izvršnog odbora ili glavnog odbora);
3. koje je nosilac izabranog mandata ili je član izvršnog organa vlasti, osim u slučajevima predviđenim članom 2.12 stav (4) ovog Zakona;
4. koje je kandidat za izbore za bilo koji nivo vlasti; i
5. kojem je izrečena kazna za radnju koja predstavlja težu povredu izbornih zakona ili propisa za koju je lično odgovorno, u posljednje četiri godine, računajući od dana pravosnažnosti odluke.

(2) Centralna izborna komisija BiH odlučit će da li težina povrede i lična odgovornost u smislu tačke 5. ovog člana čine lice nepodobnim da bude član izborne komisije ili biračkog odbora.

Član 2.5

(1) Centralna izborna komisija BiH sastoji se od sedam (7) članova: dva (2) iz reda Hrvata, dva (2) iz reda Bošnjaka, dva (2) iz reda Srba i jedan (1) iz reda ostalih.

(2) Kandidate za Centralnu izbornu komisiju BiH zajednički predlažu članovi komisije za izbor i imenovanje. Kandidati za Centralnu izbornu komisiju BiH bit će pravni stručnjaci sa iskustvom u provođenju izbora i/ili izborni stručnjaci, i ne mogu obavljati dužnost u organima stranke, udruženja ili fondacija koje su organizaciono ili finansijski povezane sa strankom, niti mogu biti uključeni u bilo kakvu stranačku aktivnost.

(3) Komisija za izbor i imenovanje ima sedam članova od kojih dva imenuje predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća iz reda članova Vijeća, tri imenuje Administrativna komisija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz reda članova Komisije iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i dva imenuje predsjednik Centralne izborne komisije BiH iz reda članova Centralne izborne komisije BiH.

(4) U komisiji za izbor i imenovanje moraju biti zastupljeni konstitutivni narodi, dva Bošnjaka, dva Srbina i dva Hrvata i jedan iz reda ostalih.

(5) Komisija za izbor i imenovanje sastaje se radi odlučivanja o pitanjima imenovanja koja se regulišu ovim zakonom. Postupak oglašavanja i utvrđivanja prijedloga kandidata provodi se u skladu sa poslovníkom koji donosi komisija za izbor i imenovanje. Odluka o listi kandidata za Centralnu izbornu komisiju BiH donosi se dvotrećinskom (2/3) većinom glasova.

(6) U skladu sa svojom procedurom, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine imenuje članove Centralne izborne komisije BiH sa liste kandidata. Ako se ova lista ne dostavi Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana prije isteka mandata članova Centralne izborne komisije BiH, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine predlaže i imenuje članove Centralne izborne komisije BiH.

(7) Komisija za izbor i imenovanje dužna je dostaviti listu kandidata Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine najkasnije 30 dana prije isteka mandata članova Centralne izborne komisije BiH.

(8) U slučaju da član Centralne izborne komisije BiH ne može obavljati funkciju, iz razloga utvrđenih članom 2.15 ovog Zakona, Centralna izborna komisija BiH obavještava Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u tom slučaju imenuje novog člana iz reda istog konstitutivnog naroda, uključujući i ostale, iz kojeg je bio prethodni član. Novi član imenuje se sa kandidatske liste koju je dostavila komisija za izbor i imenovanje.

(9) U slučaju da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH ne provede postupak iz stava (6) ovog člana članovi Centralne izborne komisije BiH nastavit će obavljati svoju dužnost do imenovanja novih članova Centralne izborne komisije BiH.

(10) Sredstva za troškove objavljivanja javnog konkursa osiguravaju se u budžetu Centralne izborne komisije BiH.

Član 2.9

Centralna izborna komisija BiH je nezavisan organ koji podnosi izvještaj neposredno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i čije ovlasti iz nje proizilaze. Centralna izborna komisija BiH:

1. koordinira, nadgleda i reguliše zakonitost rada svih izbornih komisija i biračkih odbora u skladu s ovim Zakonom;
2. donosi administrativne propise za provedbu ovog Zakona;
- 2.a donosi odluku o održavanju neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, propisanih ovim Zakonom;
3. predlaže budžet za Centralnu izbornu komisiju BiH, i podnosi izvještaj o izvršenju budžeta;
4. odgovorna je za tačnost, ažurnost i ukupni integritet Centralnog biračkog spiska za teritoriju Bosne i Hercegovine;
- 4.a osigurava statističke evidencije razvrstane po polu, starosti, razvrstani po izbornim jedinicama za svaki dio izbornog procesa;
5. ovjerava političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata i nezavisne kandidate za učešće na svim nivoima neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
6. potvrđuje i ovjerava kandidatske liste i kandidate za sve nivoe neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom;
7. odgovorna je za pravovremeno štampanje, distribuciju i sigurnost glasačkih listića i obrazaca za neposredne izbore na svim nivoima u Bosni i Hercegovini;
8. utvrđuje sadržaj i formu glasačkih listića za sve nivoe neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
9. utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom, ovjerava da su ti izbori provedeni u skladu sa ovim Zakonom i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom;

10. izdaje uvjerenje licima koja su dobila mandat na svim nivoima neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom;
11. obavještava izbornu komisiju ili birački odbor ili bilo koje drugo tijelo nadležno za provođenje izbora da ne postupaju u skladu s odredbama ovog Zakona, ili da ih krše, i nadležnom organu nalaže poduzimanje odgovarajućih mjera;
12. objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informisanja u Bosni i Hercegovini i van nje, poslovne, propise i izborne rezultate neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom, informacije za birače, te ostale informacije neophodne za provođenje ovog zakona i svih izbornih zakona;
13. obavlja sve izborne aktivnosti za izbor članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine i članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
14. donosi odluku o prestanku mandata izabranog zvaničnika na svim nivoima neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom, a vodi i prethodni postupak, gdje je potrebno, o utvrđivanju činjeničnog stanja (u slučaju kada je izabrani zvaničnik podnio ostavku, da je to učinio svojom voljom);
15. provjerava odluku nadležnog organa o prestanku mandata izabranog zvaničnika opozivom, kako bi se osiguralo da je mandat izabranog zvaničnika prestao u skladu s ovim Zakonom,;
16. podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provedbi ovog Zakona i inicira izmjene ovog Zakona; i
17. obavlja sve druge poslove utvrđene zakonom.

Član 2.10

Centralna izborna komisija BiH će poništiti izbore u izornoj jedinici ili na nekom biračkom mjestu, ako ustanovi da je za vrijeme glasanja ili brojanja glasačkih listića došlo do nepravilnosti koje mogu uticati na rezultate izbora.

Član 2.12

(1) Općinska izborna komisija sastoji se od tri, pet ili sedam članova. Općinska izborna komisija može imati sekretara općinske izborne komisije za obavljanje administrativno-tehničkih poslova.

(2) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje broj članova općinske izborne komisije prema broju birača registrovanih u Centralni birački spisak i veličini općine.

(3) Centralna izborna komisija BiH može koristiti druge kriterije pri utvrđivanju broja članova općinske izborne komisije.

(4) Član općinske izborne komisije može biti predsjednik ili sudija redovnog suda, sekretar općinskog vijeća, odnosno skupštine općine i gradskog vijeća, lica profesionalno zaposlena u općinskim organima

uprave i druga lica, ako ispunjavaju uslove određene članom 2.2 ovog Zakona, a nemaju smetnji iz člana 2.3 ovog Zakona.

(5) Članove općinske izborne komisije imenuje općinsko vijeće, odnosno skupština općine, uz saglasnost Centralne izborne komisije BiH, na osnovu javnog oglasa po proceduri koju utvrđuje Centralna izborna komisija BiH posebnim propisom.

(6) Članove općinske izborne komisije razrješava općinsko vijeće, odnosno skupština općine, uz saglasnost Centralne izborne komisije BiH.

(7) Član općinske izborne komisije ne može biti zastupnik, odnosno punomoćnik političkog subjekta koji učestvuje na izborima, niti lice koje je pravosnažnom sudskom presudom osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže.

(8) Općinsko vijeće, odnosno skupština općine imenuje predsjednika iz reda članova općinske izborne komisije iz stava (5) ovog člana, uz saglasnost Centralne izborne komisije BiH.

(9) Članovi izbornih komisija osnovne izborne jedinice imaju pravo na stalnu mjesečnu naknadu za svoj rad. Visinu naknade utvrđuje Centralna izborna komisija BiH svojim propisom, tako da se u izbornom periodu ona isplaćuje najviše u visini isplaćenog paušala odbornika, odnosno vijećnika u toj osnovnoj izornoj jedinici, a izvan izbornog perioda 30% od tog iznosa.

Član 2.13

Općinska izborna komisija:

1. nadgleda i kontrolira rad Centra za birački spisak iz člana 3.8 ovog Zakona;
2. određuje biračka mjesta na području općine za glasanje na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini;
3. provodi postupak imenovanja, imenuje i obučava članove biračkog odbora;
4. brine o sigurnosti i dostavi biračkim odborima izbornog materijala za glasanje na svim nivoima izbora u Bosni i Hercegovini;
5. obavještava birače o svim informacijama neophodnim za provedbu izbora, u skladu sa propisima Centralne izborne komisije BiH;
6. odgovorna je za uređenje biračkog mjesta i druge tehničke pripreme za izbore;
7. odgovorna je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje;
8. objedinjuje rezultate izbora sa svih biračkih mjesta u općini, posebno za svaki organ za koji je vršen izbor, i dostavlja ih Centralnoj izornoj komisiji BiH i
9. obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i propisima Centralne izborne komisije BiH.

Član 2.14

(1) Sastav izborne komisije je multietničan, tako da odražava zastupljenost konstitutivnih naroda, uključujući i ostale, u izornoj jedinici za koju se organ nadležan za provođenje izbora osniva, vodeći računa o posljednjem popisu stanovništva provedenom na državnom nivou. U sastavu izborne komisije nastojat će se osigurati zastupljenost polova u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini, osim ako se izborna komisija sastoji od tri člana kada ravnopravna zastupljenost postoji u slučaju kada je jedan od polova zastupljen s 1/3 od ukupnog broja članova.

(2) Ako sastav izborne komisije ne bude u skladu sa stavom (1) ovog člana, Centralna izborna komisija BiH poništiti će imenovanje članova i o tome izvjestiti organ nadležan za imenovanje. Organ nadležan za imenovanje će u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Centralne izborne komisije BiH izvršiti ponovno imenovanje organa, u skladu sa kriterijem iz stava (1) ovog člana.

(3) Ako izborna komisija ponovo ne bude odgovarajućeg sastava, Centralna izborna komisija BiH imenuje članove izborne komisije u skladu sa stavom (1) ovog člana.

Član 2.15

(1) U slučaju da član izborne komisije podnese ostavku, umre, bude spriječen obavljati funkciju, bude smijenjen sa funkcije člana komisije ili ne može biti član izborne komisije ili biračkog odbora u smislu člana 2.3 ovog Zakona, novi član tog organa imenuje se na način i postupkom kako je propisano članom 2.12 stav (5) ovog Zakona.

(2) Imenovanje novog člana općinske izborne komisije vrši se u roku koji ne može biti duži od 30 dana od dana prestanka mandata prethodnog člana, a u izbornom periodu općinsko vijeće, odnosno skupština općine imenuje zamjenskog člana općinske izborne komisije, bez provođenja postupka izbora propisanog u članu 2.12 stav (5) ovog Zakona, najkasnije u roku od sedam dana od dana prestanka mandata iz stava (1) ovog člana. Ako se ne izvrši imenovanje novog člana općinske izborne komisije u roku od 30 dana, Centralna izborna komisija BiH može izvršiti imenovanje novog člana općinske izborne komisije. Ako se ne izvrši imenovanje novog ili zamjenskog člana općinske izborne komisije u zakonskom roku, Centralna izborna komisija BiH može izvršiti njihovo imenovanje.

(3) Mandat zamjenskog člana iz stava (2) ovog člana traje do povratka redovnog člana, odnosno do izbora novog člana po postupku propisanom članom 2.12 stav (5) ovog Zakona.

(4) Ukoliko članu izborne komisije mandat ističe u izbornom periodu, mandat mu se produžava do isteka izbornog perioda, odnosno do potvrđivanja rezultata izbora, nakon čega će se izvršiti imenovanjenovog člana izborne komisije po postupku propisanom u ovom Zakonu.

Član 2.16

(1) Ako je član općinske izborne komisije duže odsutan iz neopravdanih razloga, onemogućava rad komisije ili krši odredbe ovog Zakona ili druge propise, općinsko vijeće/skupština općine uz prethodno pribavljenu saglasnost Centralne izborne komisije BiH odnosno Centralna izborna komisija BiH može smijeniti tog člana. U skladu s članom 2.12 stav (5) ovog Zakona, imenovat će se novi član općinske izborne komisije.

(2) Ako je član općinske izborne komisije duže odsutan iz opravdanih razloga, u skladu s članom 2.12 stav (5) ovog Zakona, imenovat će se novi član općinske izborne komisije koji će za vrijeme odsustva zamjenjivati imenovanog člana općinske izborne komisije.

(3) Kao opravdani razlozi odsustva iz prethodnog stava podrazumjevaju se bolest, školovanje, stručno usavršavanje kao i drugi razlozi koje cijeni organ nadležan za imenovanje općinske izborne komisije.

Član 2.19

(1) Birački odbor sastoji se od tri ili pet članova od kojih je jedan predsjednik.

(2) Predsjednik i članovi biračkog odbora imaju zamjenike.

- (3) Predsjednika i članove biračkog odbora kao i njihove zamjenike imenuje općinska izborna komisija najkasnije u roku od 30 dana prije dana održavanja izbora.
- (4) Na odluku općinske izborne komisije o imenovanju predsjednika, članova biračkih odbora i njihovih zamjenika može se uložiti prigovor općinskoj izbornoj komisiji. Na odluku općinske izborne komisije, kojom je odlučeno o prigovoru, može se uložiti žalba Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
- (5) Politička stranka koja je članica koalicije ili nezavisni kandidat koji je član liste nezavisnih kandidata nema pravo u toj izbornoj jedinici samostalnog učešća u postupku žrijebanja i imenovanja za članove biračkog odbora.
- (6) Politička stranka koja je članica više ovjerenih koalicija za različite organe vlasti ima pravo učešćau postupku žrijebanja u sklopu koalicije koja je ovjerena za najviši organ koji uključuje izborne jedinice nižeg organa vlasti.
- (7) Ako općinska izborna komisija ne imenuje članove biračkog odbora i njihove zamjenike u skladu sa stavom (3) ovog člana, članove biračkog odbora i njihove zamjenike imenovat će Centralna izborna komisija BiH.
- (8) Politički subjekt u toj izbornoj jedinici koji ima ovjerenu kandidatsku listu ili kandidata za učešće na izborima u skladu s ovim Zakonom ima pravo da učestvuje u postupku žrijebanja za dodjelu mjesta u biračkom odboru.
- (9) Postupak žrijebanja iz stava (8) ovog člana obavlja općinska izborna komisija u roku koji ne smije biti kraći od 60 dana prije dana održavanja izbora.
- (10) Nakon izvršenog žrijebanja, a najkasnije u roku od sedam dana, politički subjekt koji je učestvovao u žrijebanju dostavit će općinskoj izbornoj komisiji imena kandidata za članove biračkog odbora u kojem su osvojili mjesto putem žrijeba.
- (11) Ako politički subjekt ne dostavi imena kandidata za članove biračkog odbora u roku iz stava (10) ovog člana, to će se smatrati odustajanjem od dodijeljenog mjesta u biračkom odboru, ili je broj kandidata za članove biračkog odbora predloženih od ovjerene političke stranke manji od broja članova biračkog odbora, općinska izborna komisija samostalno će imenovati članove biračkog odbora, vodeći računa o multietničkom sastavu biračkog odbora, gdje je to moguće.
- (12) Postupak žrijebanja provodi se u skladu sa obaveznim uputstvom koje donosi Centralna izborna komisija BiH.
- (13) Zabranjena je zloupotreba zakonskog prava na učešće u radu biračkog odbora fiktivnim predstavljanjem kako je propisano članom 7.3 stav (2) ovog zakona.
- (14) Samo jedan predstavnik jednog političkog subjekta može biti u sastavu jednog biračkog odbora.
- (15) Kandidati koji su imenovani za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora obavezni su da pohađaju posebnu obuku za rad u biračkom odboru koju organizira općinska izborna komisija. Općinska izborna komisija će, nakon izvršene provjere znanja, uspješnim predsjednicima i njihovim zamjenicima dodijeliti certifikate.
- (16) Predsjednici i zamjenici predsjednika biračkih odbora koji su dobili certifikat dužni su učestvovati u obuci članova biračkih odbora, koju organizira općinska izborna komisija. Općinska izborna komisija će, nakon izvršene provjere znanja, uspješnim članovima biračkih odbora i njihovim zamjenicima također dodijeliti certifikate

(17) Članovi biračkih odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad. Odluku o visini ove naknade donosi općinska izborna komisija.

(18) Za provođenje općih izbora odluku o visini naknade za rad članova biračkih odbora donosi Centralna izborna komisija BiH.

Član 2.20

(1) Birački odbor neposredno rukovodi radom biračkog mjesta, osigurava pravilnost i tajnost glasanja i evidentira rezultate glasanja na biračkom mjestu.

(2) Predsjednik biračkog odbora osigurava da se proces glasanja na biračkom mjestu odvija nesmetano, u skladu s odredbama Poglavlja 5. i 7. ovog Zakona.

POGLAVLJE 3 BIRAČKI SPISAK

Član 3.1

(1) Centralni birački spisak je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo u skladu sa ovim Zakonom i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provedbu izbora u skladu sa zakonom, za provođenje referenduma, za provođenje opoziva izabranog zvaničnika i izbore organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom.

(2) Centralni birački spisak i izvod iz Centralnog biračkog spiska su javni.

(3) Pravo uvida u Centralni birački spisak ostvaruje se u skladu sa ovim Zakonom.

(4) Političkim subjektima koji su ovjereni za učešće na izborima i kojima je ovjerena kandidatska lista za učešće na izborima u skladu sa ovim Zakonom osigurati se, na njihov zahtjev, izvod iz Centralnog biračkog spiska za nivo vlasti odnosno izbornu jedinicu u kojoj učestvuju na izborima, u elektronskoj obliku ili u ispisu.

Član 3.2

(1) Centralni birački spisak je jedinstven, stalan i redovno se ažurira.

(2) U Centralni birački spisak upisuju se državljani Bosne i Hercegovine koji :

- a) su navršili 18 godina;
- b) će na dan održavanja izbora navršiti 18 godina;
- c) imaju biračko pravo u skladu sa ovim Zakonom, a žive privremeno u inostranstvu i
- d) imaju biračko pravo u skladu sa članom 20.8 stav (6) ovog Zakona.

(3) Centralni birački spisak ne sadrži imena državljana Bosne i Hercegovine koja su pravosnažnom odlukom nadležnog organa lišeni potpune poslovne sposobnosti. Ako je ovakvo lice upisano, brisat će se iz Centralnog biračkog spiska, a ako se licu pravosnažnom odlukom nadležnog organa vrati poslovna sposobnost, bit će upisano u Centralni birački spisak.

Član 3.4

(1) Centralni birački spisak vodi se i obrađuje u elektronskoj formi.

(2) Evidenciji Centralnog biračkog spiska ili njegovim izvodima pristupa se i podaci se obrađuju istom metodologijom i upotrebom istog kompjuterskog programa, na svim mjestima na kojima se obavljaju poslovi obrade i pribavljaju podaci za potrebe vođenja Centralnog biračkog spiska.

(3) Evidencija Centralnog biračkog spiska obrađuje se i vodi upotrebom kompjuterske obrade podataka, po jedinstvenoj metodologiji i programu čiji se sadržaj i način korištenja utvrđuje između nadležnog organa Bosne i Hercegovine i Centralne izborne komisije BiH.

Član 3.5

(1) Centralni birački spisak vodi se po službenoj dužnosti.

(2) Centralna izborna komisija BiH vodi Centralni birački spisak za teritoriju Bosne i Hercegovine na osnovu evidencije nadležnog državnog organa koji vodi registar građana Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(3) Nadležni državni organ iz stava (2) ovog člana održava i odgovoran je za cjelokupnu tehničku obradu svih podataka značajnih za evidenciju Centralnog biračkog spiska (u daljnjem tekstu: organ koji tehnički održava evidenciju Centralnog biračkog spiska).

(4) Nadležnom organu koji vodi evidencije o državljanima BiH u skladu s odredbama Zakona o jedinstvenom matičnom broju, Zakona o prebivalištu i boravištu državljana BiH i Zakona o ličnoj karti državljana BiH podatke dostavljaju:

a) nadležni matični ured o smrti građana starijih od 18 godina i

b) nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine o ispisu iz državljanstva BiH.

(5) Organu koji tehnički održava evidenciju Centralnog biračkog spiska podatke u skladu s Zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka kao i odredbama Zakona o jedinstvenom matičnom broju, Zakona o prebivalištu i boravištu državljana BiH i Zakona o ličnoj karti državljana BiH dostavlja nadležni organ koji vodi evidencije o promjenama prebivališta i boravišta.

(6) Organu koji tehnički održava evidenciju Centralnog biračkog spiska podatke dostavljaju:

a) općinske izborne komisije o biračkim mjestima i

b) Centralna izborna komisija BiH i općinske izborne komisije o promjenama biračke opcije.

(7) Za tačnost i ažurnost podataka potrebnih za izradu Centralnog biračkog spiska odgovoran je organ nadležan za vođenje službenih evidencija o tim podacima.

(8) Nadležni matični uredi dužni su da nadležnom organu koji vodi službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana BiH dostavi sve promjene koje utiču na ažurnost Centralnog biračkog spiska u pisanoj formi najkasnije u roku od sedam dana od dana kada je promjena nastala.

(9) Nadležni organi koji vode službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana BiH odgovorni su za ažurnost i ispravnost navedene evidencije, te su dužni da čuvaju dosjee dokumenata, javnih isprava i zahtjeva građana na osnovu kojih se vodi i ažurira Centralni birački spisak i da na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, osiguraju pristup i uvid u ovedokumente.

Član 3.6

(1) Centralna izborna komisija BiH odgovorna je za tačnost, ažurnost i ukupni integritet Centralnog

biračkog spiska.

(2) Centralna izborna komisija BiH u vođenju Centralnog biračkog spiska:

- a) obavještava nadležne organe o uočenim nedostacima i preduzima odgovarajuće mjere i radnje radi otklanjanje nepravilnosti i uspostavljanja tačnosti i ažurnosti Centralnog biračkog spiska;
- b) izrađuje izvode iz Centralnog biračkog spiska za raseljena lica Bosne i Hercegovine;
- c) izrađuje izvode iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju van Bosne i Hercegovine;
- d) vodi posebne evidencije o licima kojima je po osnovu zakona oduzeto pravo da glasaju i
- e) zaključuje i potvrđuje konačne izvode iz Centralnog biračkog spiska koji se koristi za izbore.

(3) Izrada izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače iz stava (2) tačka b) ovog člana vrši se na osnovu podataka koje dostavljaju nadležni državni organi i podataka koje dostavljaju građani u skladu sa ovim Zakonom.

(4) Izrada izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače iz stava (2) tačka c) ovog člana vrši se na osnovu podataka koje ima Centralna izborna komisija BiH i podataka koje dostavljaju građani koji glasaju van Bosne i Hercegovine.

(5) Nadležni organi iz stava (3) i (4) ovog člana odgovorni su za tačnost, ažurnost i blagovremeno dostavljanje podataka koji su potrebni za izradu izvoda iz Centralnog biračkog spiska.

(6) Centralna izborna komisija BiH svojim propisima utvrdit će:

- a) rokove i način za zaključivanje i potvrđivanje konačnog Centralnog biračkog spiska i
- b) rokove za dostavljanje podataka o promjenama u evidencijama raseljenih lica i evidenciji državljana koji glasaju van Bosne i Hercegovine.

Član 3.7

(1) Na osnovu podataka sadržanih u evidenciji Centralnog biračkog spiska, Centralna izborna komisija BiH za svaku osnovnu izbornu jedinicu izrađuje izvod iz Centralnog biračkog spiska koji sadrži podatke o svim biračima sa pravom glasa za tu osnovnu izbornu jedinicu, koji se općinskoj izbornoj komisiji dostavlja najkasnije u roku od 20 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Izvod iz Centralnog biračkog spiska vodi se prema mjestu prebivališta državljana Bosne i Hercegovine i to po biračkim mjestima.

(3) Centralna izborna komisija BiH može utvrditi izvod iz Centralnog biračkog spiska i za druge izborne jedinice za koje se provode određeni izbori, za potrebe provođenja postupka opoziva izabranog zvaničnika i za provođenje referendumu, na osnovu podataka sadržanih u Centralnom biračkom spisku.

(4) Državljanin Bosne i Hercegovine nalazi se u jednom izvodu iz Centralnog biračkog spiska, za jednu osnovnu izbornu jedinicu i na jednom biračkom mjestu.

Član 3.10

(1) Evidencija Centralnog biračkog spiska sadrži sljedeće podatke o državljanima Bosne i Hercegovine koji imaju biračko pravo:

- a) prezime i ime i ime jednog roditelja,

- b) datum rođenja,
- c) jedinstveni matični broj,
- d) pol,
- e) naziv općine gdje birač ima prebivalište ili boravište,
- f) adresa prebivališta odnosno boravišta (ulica, kućni broj i mjesto),
- g) naziv općine odnosno izborne jedinice za koju lice ima pravo glasa,
- h) biračka opcija,
- i) biračko mjesto,
- j) datum prijave prebivališta ili boravišta i
- k) rubrika "napomena".

(2) Na osnovu elektronske evidencije Centralnog biračkog spiska, sačinjavaju se izvodi iz Centralnog biračkog spiska.

(3) Formu i sadržaj izvoda iz Centralnog biračkog spiska koji se koriste za provođenje izbora utvrđuje Centralna izborna komisija BiH.

Član 3.11

Objavljivanje podataka iz Centralnog biračkog spiska i stavljanje sadržaja na uvid javnosti vrši se vodeći računa o principima zaštite ličnih podataka, a u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Član 3.12

(1) Prebivalište je općina u kojoj se državljanin nastanio sa namjerom da tu stalno živi i gdje je prijava prebivališta izvršena u skladu sa Zakonom o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine.

(2) Za državljanina Bosne i Hercegovine koji ima status raseljenog ili izbjeglog lica prebivalište je mjesto boravka u kojem je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je izvršila država Bosna i Hercegovina.

Član 3.12a

(1) Birač koji promijeni prebivalište u periodu od 45 dana prije održavanja izbora do dana održavanja izbora naći će se na izvodu iz Centralnog biračkog spiska na redovnom biračkom mjestu u općini u kojoj je imao prebivalište do dana promjene prebivališta.

(2) Nadležni organ koji vodi evidenciju o promjenama prebivališta i boravišta vrši provjeru tačnosti podataka o promjeni prebivališta i boravišta, o čemu se sačinjava službeni izvještaj.

Član 3.13

(1) Upis u Centralni birački spisak vrše nadležni organi u skladu sa odredbama člana 3.5 ovog Zakona.

(2) Svaki državljanin BiH ima pravo izvršiti uvid u izvod iz Centralnog biračkog spiska i zahtijevati njegove ispravke ako se radi o ispravci njegovih ličnih podataka. Zahtjev se podnosi u pisanom obliku organu iz stava (4) ovog člana.

(3) Lični podaci u smislu stava (2) ovog člana su podaci iz člana 3.10 stav (1) tačke a), b), c), e) i j) ovog Zakona.

(4) Ispravke ličnih podataka u Centralnom biračkom spisku vrše se kod nadležnog organa koji je odgovoran za vođenje evidencija o tim podacima.

Član 3.14

Centralna izborna komisija BiH donosi propise kojima utvrđuje način i postupak izrade izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji su:

- a) vezani za svoje domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta i
- b) zatvorenici ili su vezani za ustanove, a imaju pravo da glasaju.

Član 3.15

(1) Državljanin Bosne i Hercegovine koji privremeno živi u inostranstvu, a koji ima biračko pravo u skladu s ovim Zakonom i upisan je u Centralni birački spisak, da bi se nalazio u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van BiH, dužan je da za svake izbore podnijeti prijavu Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Prijava mora biti primljena prije roka koji utvrdi Centralna izborna komisija BiH u periodu nakon raspisivanja izbora. Uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, podnosilac prijave prilaže i dokaz o identitetu podnosioca prijave predviđen ovim Zakonom i podatke o tačnoj adresi u inozemstvu, te izjašnjenje o opciji glasanja u DKP-u ili poštom.

(2) Državljanin Bosne i Hercegovine koji ima status izbjeglog lica iz BiH, a koji ima biračko pravo u skladu s ovim Zakonom i upisan je u Centralni birački spisak, da bi se nalazio u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van BiH, dužan je da za svake izbore podnijeti prijavu Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Prijava mora biti primljena prije roka koji utvrdi Centralna izborna komisija BiH u periodu nakon raspisivanja izbora, te sadržavati izjašnjenje o opciji glasanja u DKP-u ili poštom. Uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, podnosilac prijave prilaže i:

- a) dokaz o identitetu podnosioca prijave predviđen ovim Zakonom;
- b) podatke o tačnoj adresi u inostranstvu i
- c) dokaz o prebivalištu u BiH u skladu sa članom 20.8 ovog Zakona, ako želi da izvrši promjenu u podacima pod kojim je upisan u Centralni birački spisak za osnovnu izbornu jedinicu za koju ima pravo glasa.

(3) Izbjeglo lice iz BiH koje se ne nalazi u Centralnom biračkom spisku, da bi bilo upisano u Centralni birački spisak i time ostvarilo biračko pravo u skladu sa ovim Zakonom, dužno je podnijeti prijavu Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, podnosilac prijave prilaže i:

- a) dokaz o identitetu podnosioca prijave,
- b) dokaz o državljanstvu Bosne i Hercegovine,
- c) dokaz o promjeni prebivališta u Bosni i Hercegovini u skladu sa članom 20.8 ovog Zakona,
- d) podatke o tačnoj adresi u inostranstvu.

(4) Dokaz o identitetu podnosioca prijave u smislu tačke a) stava (3) ovog člana jedan je od sljedećih važećih dokumenata:

- a) pasoš,
- b) vozačka dozvola,
- c) važeća lična isprava izdata od zemlje domaćina i
- d) izbjeglički karton izdat od vlade zemlje domaćina ili druge međunarodne organizacije.

(5) Popunjenu i potpisanu prijavu i potrebne dokumente podnosilac prijave može poslati telefaksom i

elektronskim putem. Postupak i način slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektronskih prijava i dokumenata utvrđuje Centralna izborna komisija BiH posebnim propisom.

(6) Ako ispuni propisane uslove iz stava (1), (2) i (3) ovog člana, podnosilac prijave nalazit će se u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van BiH.

(7) Podnosilac prijave iz stava (1), (2) i (3) ovog člana odgovoran je za vjerodostojnost podataka koje podnosi uz prijavu.

(8) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje formu obrasca prijave iz stava (1), (2) i (3) ovog člana, način i postupak kojim se provjerava tačnost podataka u dokumentima koja podnesu izbjegla lica iz BiH koja zahtijevaju da budu upisana u Centralni birački spisak, provjerava dokaze kojim se dokazuje identitet i prebivalište za izbjegla lica i donosi odgovarajuća uputstva u vezi sa postupkom upisa biračau izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van BiH.

(9) Upis u Centralni birački spisak državljana Bosne i Hercegovine koji imaju status izbjeglih lica iz Bosne i Hercegovine, a koji imaju biračko pravo u skladu s ovim Zakonom, kontinuirani je proces kojise vrši tokom cijele godine, uz priloženu dokumentaciju iz stava (3) ovog člana.

Član 3.16

(1) Državljanin Bosne i Hercegovine iz člana 3.15 stav (1), (2) i (3) ovog Zakona dužan je dostaviti sve izmjene koje se odnose na podatke koje je prethodno dostavio u Centralnu izbornu komisiju BiH i na osnovu kojih se nalazi u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van BiH. Izmjene o podacima dostavljaju se najkasnije do isteka roka utvrđenog za podnošenje prijave za glasanje van BiH za sledeće izbore.

(2) Ako državljanin Bosne i Hercegovine iz člana 3.15 stav (1) ovog Zakona ne podnese prijavu prije isteka roka utvrđenog za podnošenje prijave za glasanje van BiH na sledećim izborima, nalazit će se u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje na odgovarajućem biračkom mjestu u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj ima prebivalište.

(3) Ako državljanin Bosne i Hercegovine iz člana 3.15 stav (2) ovog Zakona ne dostavi dokaze o prebivalištu u BiH u skladu sa članom 20.8 ovog Zakona, bit će upisano u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van BiH, sa pravom glasa za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj ima prebivalište prema podacima kojim raspolaže organ koji tehnički održava evidenciju Centralnog biračkog spiska.

(4) Ako se državljanin Bosne i Hercegovine koji je upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van zemlje vratio u Bosnu i Hercegovinu prije roka utvrđenog za zaključenje izvoda iz konačnog Centralnog biračkog spiska za naredne izbore, dužan je podnijeti zahtjev za promjenu biračkeopcije nadležnom Centru za birački spisak.

(5) Centar za birački spisak putem općinske izborne komisije zaprima i obrađuje sve zahtjeve iz stava (4) ovog člana u skladu sa propisima Centralne izborne komisije BiH i dostavlja ove podatke Centralnoj izbornoj komisiji BiH s ciljem evidentiranja nastalih promjena na izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van BiH.

(6) Ako se državljanin Bosne i Hercegovine koji je upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van zemlje vratio u Bosnu i Hercegovinu nakon isteka roka utvrđenog za zaključenje izvoda iz konačnog Centralnog biračkog spiska za naredne izbore, bit će mu dozvoljeno da glasa nepotvrđenim/kovetiranim glasačkim listićem na biračkom mjestu u osnovnoj izbornoj jedinici za koju ima pravo da glasa.

Član 3.17

(1) Državljanin Bosne i Hercegovine koji ima biračko pravo, a ne nalazi se u zaključenom izvodu iz Centralnog biračkog spiska, može glasati ako predloži važeći identifikacioni dokument iz člana 5.12 ovog Zakona i potvrdu o mjestu prebivališta.

(2) Birač iz stava (1) ovog člana će glasati na biračkom mjestu prema njegovom prebivalištu.

(3) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje propisima način i postupak glasanja birača iz stava (1) ovog člana i način provjere biračkog prava ovih birača.

POGLAVLJE 4

OVJERA I KANDIDOVANJE ZA IZBORE

Član 4.2

Da bi se ovjerio za izbore za sve organe na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, nezavisni kandidat ili kandidat na kandidatskoj listi političke stranke, nezavisnih kandidata ili kandidatskoj listi koalicije mora ispunjavati sljedeće uslove:

1. kandidat mora biti upisan u Centralni birački spisak u općini u kojoj se kandiduje, ili u općini unutar granica izborne jedinice ako se kandiduje za viši nivo vlasti, najkasnije do dana raspisivanja izbora; i
2. kandidat se može kandidovati samo za funkciju u jednoj izbornoj jedinici, na bilo kojem nivou vlasti, i pojaviti se na samo jednoj listi političke stranke, koalicije ili listi nezavisnih kandidata.

Član 4.4

(1) Prijava za ovjeru političke stranke ili nezavisnog kandidata sastoji se od spiska koji sadrži ime i prezime, originalan potpis, broj važeće lične karte i jedinstveni matični broj svakog birača upisanog u Centralni birački spisak koji podržava prijavu političke stranke ili nezavisnog kandidata. Prijava sadrži broj računa za finansiranje izborne kampanje.

(2) Obrazac za potpise utvrđuje Centralna izborna komisija BiH. Obrasci se unaprijed štampaju, te sadrže prostor predviđen za upisivanje naziva stranke ili imena i prezimena nezavisnog kandidata, kao iredne serijske brojeve.

(3) Političke stranke ili nezavisni kandidati, dužni su potpise prikupljati samo na obrascima koje im dodjeli Centralna izborna komisija BiH. Ostali obrasci, koje dostavi politička stranka ili nezavisni kandidat, ne uzimaju se u obzir.

(4) Obrazac za potpise također sadrži ime i prezime, broj važeće lične karte, originalni potpis i jedinstveni matični broj lica koje je odgovorno za prikupljanje potpisa podrške.

(5) Da bi se ovjerali za učešće na izborima, politička stranka ili nezavisni kandidat moraju podnijeti Centralnoj izbornoj komisiji BiH prijavu za učestvovanje na izborima, koja sadrži najmanje:

1. pet hiljada (5.000) potpisa birača upisanih u Centralni birački spisak za izbore za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine;
2. pet hiljada (5.000) potpisa birača upisanih u Centralni birački spisak za izbore za poslanike

Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;

3. tri hiljade (3.000) potpisa birača upisanih u Centralni birački spisak za izbore poslanika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, ili za izbore narodnih poslanika Narodne skupštine Republike Srpske, ili za izbor predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske;
4. pet stotina (500) potpisa birača upisanih u Centralni birački spisak za izbore poslanika u kantonalne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine u kantonu u kojem broj birača upisanih u Centralni birački spisak na dan raspisivanja izbora nije bio veći od 100.000 birača, ili hiljadu (1000) potpisa za izbore u kantonu u kojem je ovaj broj bio veći od 100.000 birača upisanih u Centralni birački spisak;
5. stotinu potpisa birača upisanih u Centralni birački spisak za izbore za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine i za načelnika općine, u općini u kojoj broj birača upisanih u Centralni birački spisak na dan raspisivanja izbora nije bio veći od 10.000 birača, ili 200 potpisa za izbore u općini u kojoj je ovaj broj bio veći od 10.000 birača upisanih u Centralni birački spisak;
6. pet % potpisa birača upisanih u Centralni birački spisak za izbore za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine i za načelnika općine, u općini u kojoj broj birača upisanih u Centralni birački spisak na dan raspisivanja izbora nije bio veći od 1000 birača upisanih u Centralni birački spisak i
7. potpisi podrške podneseni za izbore za viši nivo vlasti važe i za niži nivo vlasti koji je uključen u taj nivo vlasti.

Član 4.5

(1) Politička stranka čiji član je nosilac mandata u istom organu za koji politička stranka podnosi prijavu za ovjeru kandidature oslobođena je obaveze prikupljanja potpisa iz člana 4.4 ovog Zakona, osim za izbore za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

(2) Politička stranka oslobođena je obaveze prikupljanja potpisa iz člana 4.4 ovog Zakona i u slučaju kada se podnosi prijava za ovjeru kandidature za organ koji je na istom ili nižem nivou od organa u kojem član političke stranke ima mandat. Potpisi podrške koji su prikupljeni za određeni nivo vlasti mogu se koristiti i na prijevremenim izborima u istom izbornom ciklusu.

Član 4.6

(1) Politička stranka podnosi prijavu za ovjeru Centralnoj izbornoj komisiji BiH najkasnije 135 dana prije dana izbora.

(2) Centralna izborna komisija BiH ovjerava prijavu političke stranke za učešće na izborima, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim Zakonom, najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema prijave.

(3) Ako Centralna izborna komisija BiH ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnosti u smislu ovog Zakona ili akta Centralne izborne komisije BiH, o tome obavještava podnosioca prijave, koji je dužan ispraviti nepravilnosti u roku od dva dana od dana prijema obavještenja. Nakon isteka ovog roka ako politička stranka ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovog stava, Centralna izborna komisija BiH neće ovjeriti prijavu političke stranke za učešće na izborima. Centralna izborna komisija BiH odlučuje da li će potvrditi ili odbiti prijavu za učešće na izborima.

Član 4.7

Ako dvije političke stranke ili koalicije ili dvije liste nezavisnih kandidata imaju identične nazive ili nazive koji su slični u tolikoj mjeri da bi mogli zbuniti birača ili ga dovesti u zabludu, Centralna izborna komisija BiH utvrđuje koja politička stranka ima pravo da koristi taj naziv u izborne svrhe, uzimajući u obzir datum kada se svaka politička stranka registrovala kod nadležnog organa.

Član 4.11

Da bi se politička stranka ili nezavisni kandidat ovjerali za izbore dužni su podnijeti potpise podrške u skladu sa članom 4.4 ovog Zakona. Jedan birač može na obrascu za potpis podrške svoj glas dati samo jednoj političkoj stranci ili nezavisnom kandidatu u jednom entitetu. Centralna izborna komisija BiH reguliše način na koji se potpisi podrške provjeravaju i potvrđuju.

Član 4.12

(1) Dvije ili više ovjerenih političkih stranaka koje žele formirati koaliciju moraju Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti prijavu za ovjeru pod jednim nazivom koalicije i akt o određivanju ovlaštenog predstavnika koalicije potpisan od svih predsjednika političkih stranaka članica koalicije i podatke o sjedištu koalicije, odnosno adresu na koju će biti dostavljana sva pismena.

(2) Ako koalicije imaju identične nazive ili nazive koji su slični nazivu političke stranke ili koaliciji u tolikoj mjeri da bi mogli zbuniti birača ili ga dovesti u zabludu, Centralna izborna komisija BiH utvrđuje ko ima pravo da koristi taj naziv u izborne svrhe.

(3) Koalicija podnosi prijavu za ovjeru najkasnije 110 dana prije dana izbora.

(4) Ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim Zakonom, Centralna izborna komisija BiH ovjerava prijavu koalicije za učešće na izborima najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema prijave.

(5) Ako Centralna izborna komisija BiH ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnosti u smislu ovog Zakona ili akta Centralne izborne komisije BiH, o tome obavještava podnosioca prijave, koji otklanja nepravilnosti u roku od dva dana oddana prijema obavještenja. Nakon isteka ovog roka ako koalicija ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovog stava, Centralna izborna komisija BiH neće ovjeriti prijavu koalicije za učešće na izborima

Član 4.16

(1) Uz prijavu za ovjeru, politička stranka ili nezavisni kandidat prilažu dokaz o uplaćenju taksi koji je odredila Centralna izborna komisija BiH za te izbore. Uplaćeni novčani iznos takse za ovjeru se vraća ako politička stranka ili nezavisni kandidat osvoji:

1. za članove Predsjedništva BiH 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani član Predsjedništva BiH na izborima,
2. za predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske na izborima, iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda,
3. za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, za Narodnu skupštinu Republike Srpske i za skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici,

4. za načelnike/gradonačelnike općina 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani načelnik/gradonačelnik,

5. za odbornike/vijećnike općina više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici.

(2) Ako je koalicija ili lista nezavisnih kandidata osvojila broj glasova iz stava (1) ovog člana, smatrat će se da je svaka politička stranka u koaliciji ili svaki nezavisni kandidat na listi nezavisnih kandidata ispunio uslov za povrat takse.

Član 4.18

Ovjerena politička stranka, koalicija ili lista nezavisnih kandidata dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH kandidatsku listu na ovjeru. Ime i prezime kandidata na kandidatskoj listi ovjerenog političkog subjekta mora biti identično imenu i prezimenu kandidata u Centralnom biračkom spisku.

Član 4.20

Ime kandidata na listi političke stranke, koalicije ili na listi nezavisnih kandidata ne može se povući nakon što kandidatsku listu ovjeri Centralna izborna komisija BiH. Ako je kandidat lišen poslovne sposobnosti, ili odbije mandat nakon ovjere izbornih rezultata od Centralne izborne komisije BiH, ime tog kandidata briše se sa kandidatske liste i mandat se dodjeljuje u skladu sa članom 9.10 ovog Zakona, osim za kandidatske liste za kantone i općine, kada se mandat dodjeljuje u skladu sa članom 13.5 ovog Zakona. Kandidat ili njegov zakonski zastupnik, u slučaju kada je kandidat nesposoban, mora Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti izjavu o odbijanju mandata u pisanoj formi. Kandidat ne može povući svoju kandidaturu prije ovjere izbornih rezultata.

Član 4.21

(1) Kandidatske liste političkih stranaka, liste nezavisnih kandidata i koalicija moraju se podnijeti Centralnoj izbornoj komisiji BiH najkasnije 90 dana prije dana izbora.

(2) Centralna izborna komisija BiH pregleda kandidatsku listu i ovjerava ili odbija kandidate na listi najkasnije 25 dana nakon što joj je kandidatska lista podnesena. Centralna izborna komisija BiH obavještava političku stranku, koaliciju ili listu nezavisnih kandidata o kandidatima koji su odbijeni.

Politička stranka, koalicija ili lista nezavisnih kandidata dužna je u roku od pet dana od dana prijema obavještenja otkloniti nepravilnosti na kandidatskoj listi, zamjenjivanjem kandidata ili osiguravanjem dodatne dokumentacije, ako Centralna izborna komisija BiH uputi takav zahtjev.

(3) Nakon ovjere kandidatskih listi, sve do isteka mandata organa, politička stranka, koalicija ili lista nezavisnih kandidata ne mogu mijenjati kandidatsku listu, niti kandidat može povući kandidaturu.

(4) Nakon ovjere kandidatskih listi, pa do početka štampanja glasačkih listića, politička stranka, koalicija i lista nezavisnih kandidata ima pravo da zamijeni kandidata na listi samo u slučaju smrti kandidata, ili ako su u tom vremenu nastupili razlozi iz člana 1.10 stav (1) tačka 5. ovog Zakona.

Član 4.24

(1) Svaka politička stranka ili koalicija, koja je ovjerena da predloži kandidate za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i

Hercegovine ili za Narodnu skupštinu Republike Srpske podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH kandidatsku listu za kompenzacijske mandate. Ta lista dostavlja se za svaki od navedenih organa za koji je politička stranka ili koalicija ovjerena, u roku od pet dana od dana ovjere listi kandidata u skladu s članom 4.21 ovog Zakona.

(2) Kandidatska lista za kompenzacijske mandate sadrži samo imena kandidata koji se već nalaze na redovnim kandidatskim listama koje je podnijela politička stranka ili koalicija za jednu ili više višečlanih izbornih jedinica. Kandidati koji se nalaze na kandidatskoj listi za kompenzacijske mandate mogu biti sa liste bilo koje višečlane izborne jedinice jednog entiteta i za isti izborni nivo.

Svaka kandidatska lista za kompenzacione mandate uključuje kandidate muškog i ženskog pola koji su ravnopravno zastupljeni. Ravnopravna zastupljenost polova postoji u slučaju kada je jedan od polova zastupljen s najmanje 40% od ukupnog broja kandidata na listi. Kandidati manje zastupljenog pola raspoređuju se na kandidatskoj listi za kompenzacione mandate na sljedeći način: najmanje jedan kandidat manje zastupljenog pola među prvih dva kandidata, dva kandidata manje zastupljenog pola među prvih pet kandidata, tri kandidata manje zastupljenog pola među prvih osam kandidata itd.

(3) Kandidatska lista za kompenzacijske mandate može sadržati maksimalno onoliko imena kandidata koliko je političkoj stranci ili koaliciji već ovjereno na svim redovnim kandidatskim listama za sve višečlane izborne jedinice jednog entiteta i za isti izborni nivo.

(4) Kandidatska lista za kompenzacijske mandate neće se štampati na glasačkom listiću i koristi se samo u svrhu dodjele kompenzacijskih mandata na osnovu članova 9.7, 10.6 i 11.6 ovog Zakona. Liste objavljuje u "Službenom glasniku BiH" i sredstvima javnog informisanja Centralna izborna komisija BiH.

Član 4.25

(1) U smislu ovog Poglavlja, svaki dokument ili pismeno koje politička stranka, koalicija, nezavisni kandidat ili lista nezavisnih kandidata podnese Centralnoj izbornoj komisiji BiH smatrat će se važećim samo ako su ga potpisala lica koja su u prijavi za ovjeru za učešće na izborima navedena kao lica ovlaštena za zastupanje i čiji je potpis deponovan kod Centralne izborne komisije BiH.

(2) U smislu ovog Poglavlja, Centralna izborna komisija BiH će sve odnose sa političkom strankom, koalicijom, nezavisnim kandidatom i listom nezavisnih kandidata obavljati isključivo preko sjedišta političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata ili liste nezavisnih kandidata ili preko lica ovlaštenog za zastupanje pred Centralnom izbornom komisijom BiH.

POGLAVLJE 5 PROVEDBA IZBORA

Član 5.1

(1) Glasanje se provodi na biračkim mjestima, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Biračka mjesta određuje općinska izborna komisija najkasnije 65 dana prije dana izbora. Općinska izborna komisija, neposredno nakon određivanja biračkih mjesta, podnosi spisak lokacija biračkih mjesta Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Centralna izborna komisija BiH može promijeniti lokaciju biračkog mjesta ako utvrdi da nije pogodna za glasanje.

(3) Biračko mjesto ne može se nalaziti u vjerskom objektu, zgradi organa vlasti, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, zgradi koja je korištena kao mjesto za mučenje

ili zlostavljanja, ili mjestu gdje se služi ili konzumira alkohol.

(4) Svako biračko mjesto označava se rednim brojem.

(5) Općinska izborna komisija, najkasnije 15 dana prije dana izbora, objavljuje koja su biračka mjesta određena za glasanje i gdje birači mogu glasati.

Član 5.2

(1) Biračko mjesto određuje se prema broju birača, koji, u pravilu ima do 800, a ne može biti veći od 1.000, uzimajući u obzir i udaljenost birača od biračkog mjesta.

(2) U prostoriji određenoj za glasanje uređuje se poseban prostor u kojem je osigurana tajnost glasanja.

(3) Općinska izborna komisija dužna je blagovremeno osigurati da prostor određen za biračko mjesto bude pripremljen i otvoren za vrijeme glasanja.

(4) Pod biračkim mjestom i njegovom okolinom, u smislu ovog zakona, smatra se biračkomjesto kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto.

Član 5.3

(1) Općinska izborna komisija, u skladu s uputstvom Centralne izborne komisije BiH, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta na dan izbora, dostavlja biračkom odboru birački materijal, uključujući odgovarajući broj glasačkih kutija, glasačkih listića i kandidatskih listi, izvod iz Centralnog biračkog spiska za određeno biračko mjesto i obrazac zapisnika o radu biračkog odbora o čemu se sačinjava zapisnik koji potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(2) U slučaju da izborni materijal iz stava (1) ovog člana nije dostavljen potpun i u ispravnom stanju, birački odbor o tome obavještava općinsku izbornu komisiju koja je obavezna da otkloni sve uočene nedostatke odmah, a najkasnije do otvaranja biračkog mjesta.

(3) Birački odbor odgovoran je za sigurnost biračkog materijala od trenutka prijema tog materijala do završetka svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkog mjesta i uručenja materijala općinskoj izornoj komisiji, u skladu s odredbama ovog Zakona.

Član 5.4

(1) Centralna izborna komisija BiH osigurava biračkom odboru dovoljan broj glasačkih listića, uključujući jedan broj dodatnih glasačkih listića u odnosu na broj glasačkih listića koji su prema izvodu iz Centralnog biračkog spiska potrebni za to biračko mjesto. Centralna izborna komisija BiH donosi propise kojima se utvrđuje način zaduživanja glasačkih listića izdatih pojedinom biračkom mjestu.

(2) Nadležna općinska izborna komisija, u skladu s uputstvima Centralne izborne komisije BiH, potvrđuje broj primljenih glasačkih listića, kao i broj glasačkih listića dostavljenih biračkim mjestima.

(3) Centralna izborna komisija BiH donosi propise o kontroli glasačkih listića.

Član 5.5

Svi članovi biračkog odbora ili njihovi zamjenici moraju biti prisutni tokom cijelog procesa glasanja, uključujući utvrđivanje rezultata glasanja.

Član 5.6

(1) Predsjednik biračkog odbora, zajedno sa ostalim članovima biračkog odbora, održava red na biračkom mjestu i njegovoj okolini. Ako se red na biračkom mjestu naruši, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije. Glasanje se prekida dok se na biračkom mjestu nalaze pripadnici policije.

(2) Predsjednik biračkog odbora, prilikom otvaranja biračkog mjesta, dužan je u skladu s propisom Centralne izborne komisije BiH odrediti dužnosti svakom članu biračkog odbora i evidentirati ih u dijelu zapisnika o radu biračkog odbora predviđenom za unošenje navedenih podataka.

(3) Predsjednik biračkog odbora može sa biračkog mjesta i njegove okoline udaljiti svako lice koje narušava red. Svako udaljavanje sa biračkog mjesta bit će zabilježeno u zapisnik o radu biračkog odbora. Birački odbor odlučuje o udaljavanju sa biračkog mjesta posmatrača akreditiranog u skladu s odredbama Poglavlja 17 ovog Zakona.

(4) Na biračkom mjestu i u njegovoj okolini nije dozvoljeno nošenje oružja ili opasnih predmeta, osim za pripadnike policije u slučajevima navedenim u stavu (1) ovog člana.

(5) Nije dozvoljeno donošenje obilježja i simbola sa političkom konotacijom na biračko mjesto i u njegovu okolinu.

Član 5.7

(1) Tokom procesa glasanja vodi se zapisnik o radu biračkog odbora. Zapisnik o radu biračkog odbora je pisani dokument u koji se upisuju informacije u vezi sa glasanjem, kao i drugi događaji koji se dešavaju na biračkom mjestu i u njegovoj okolini, od otvaranja biračkog mjesta do utvrđivanja izbornih rezultata. Formu zapisnika o radu biračkog odbora propisuje Centralna izborna komisija BiH. U zapisnik se unose sljedeći podaci:

1. spisak i količina izbornog materijala, dostavljena biračkom mjestu;
2. spisak svih akreditiranih posmatrača na biračkom mjestu;
3. zapažanja o svim važnim događajima do kojih dođe na biračkom mjestu i
4. svi podaci koji se, u skladu s odredbama ovog Zakona, unose u zapisnik o radu biračkog odbora.

(2) Član biračkog odbora, birač ili akreditirani posmatrač ima pravo da u zapisnik o radu biračkog odbora unese svoje mišljenje ili primjedbe na proces glasanja, ili ih predati u pisanoj formi, o čemu predsjednik biračkog odbora izdaje potvrdu o predaji primjedbi, a o čemu može obavijestiti i općinsku izbornu komisiju. Ako ovo lice lično ne potpiše zapisnik o radu biračkog odbora, njegovo mišljenje ili primjedba neće biti razmatrani.

(3) Ako se članu biračkog odbora, biraču ili akreditiranom posmatraču onemogući da unese svoje mišljenje ili primjedbe u zapisnik, one se mogu dostaviti općinskoj izbornoj komisiji.

Član 5.8

Prije početka glasanja, birački odbor, u sastavu predviđenom članom 5.5 ovog Zakona, u prisustvu akreditovanih posmatrača će:

1. izložiti prazne glasačke kutije i zapečatiti ih;
2. prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce ukupan broj birača za biračko mjesto na osnovu izvoda iz Centralnog biračkog spiska i
3. prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce ukupan broj svih glasačkih listića koji su primljeni za to biračko mjesto.

Član 5.9

(1) Glasanje traje neprekidno u toku dana, sa početkom u 7.00 sati i završetkom u 19.00 sati. Ako dođe do narušavanja reda, predsjednik biračkog odbora može prekinuti glasanje dok se ne uspostavi red. Razlozi i uzroci prekida glasanja unose se u zapisnik o radu biračkog odbora.

(2) Biračko mjesto zatvara se u 19.00 sati. Biračima koji čekaju u redu na biračkom mjestu u vrijeme njegovog zatvaranja dozvoljeno je da glasaju.

(3) Ako je zbog narušavanja reda glasanje prekinuto u trajanju do tri sata ili kraće, glasanje će se produžiti za period u dužini trajanja tog prekida, o čemu odlučuje predsjednik biračkog odbora. Ako je prekid trajao duže od tri sata, o dužini perioda za koji se glasanje produžava odlučuje općinska izborna komisija.

(4) Ako biračko mjesto nije otvoreno na vrijeme, a kašnjenje je trajalo do tri sata ili kraće, glasanje na tom biračkom mjestu može se produžiti za vremenski period u dužini trajanja kašnjenja. Ako je kašnjenje trajalo duže od tri sata, o dužini perioda za koji se glasanje produžava odlučuje općinska izborna komisija.

Član 5.10

Centralna izborna komisija BiH i nadležni organi za provođenje izbora osiguravaju da glasanje bude tajno i da se obavlja lično, glasačkim listićem.

Član 5.12

(1) Birač glasa na biračkom mjestu u kojem je upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska.

(2) Birač koji, u skladu s ovim Zakonom, ima pravo glasati za općinu u kojoj je imao prebivalište 1991. godine, može glasati na biračkom mjestu za glasanje u odsustvu.

(3) Predsjednik ili član biračkog odbora utvrđuje identitet birača na osnovu važeće lične isprave.

(4) Važeća lična isprava, sa fotografijom, u smislu stava (3) ovog člana, jedan je od sljedećih dokumenata:

1. lična karta,
2. pasoš i
3. vozačka dozvola.

(5) Ako je birač promijenio ime, obavezan je, uz jednu od navedenih ličnih isprava, dati na uvid i rješenje o promjeni imena izdato od nadležnog organa.

Član 5.13

(1) Član biračkog odbora dužan je utvrditi identitet birača, označiti njegovo ime i prezime na izvodu iz Centralnog biračkog spiska na koji će se birač potpisati, potom član biračkog odbora izdaje odgovarajući glasački listić ili listiće.

(2) Potpis birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska mora odgovarati potpisu sa identifikacionog dokumenta koji se predočava članu biračkog odbora o čemu je član biračkog odbora dužan da ga upozori, i za šta je odgovoran član biračkog odbora.

Član 5.14

(1) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje formu i sadržaj glasačkog listića za sve nivoe neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini.

(2) Glasački listić omogućava biraču da glasa samo za jednu od sljedećih opcija:

1. nezavisnog kandidata; ili
2. političku stranku, koaliciju ili listu nezavisnih kandidata; ili
3. mogućnost da, u okviru kandidatske liste jedne političke stranke, koalicije ili liste nezavisnih kandidata, označi jednog ili više kandidata. Ako je birač ispravno označio jednog ili više kandidata na jednoj listi, smatra se da je ta lista dobila jedanvažeći glas u svrhu raspodjele mandata.

(3) Birač može glasati samo na način koji je utvrđen u ovom članu.

Član 5.15

(1) Glasački listić sadrži samo sljedeće podatke:

1. datum izbora;
2. naziv organa za koji se vrši izbor;
3. nazive političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i imena nezavisnih kandidata s oznakom «nezavisni kandidat», po redoslijedu utvrđenom na zbirnoj listi žrijebanjem provedenim kako bi se odredio njihov redoslijed na glasačkom listiću, kao i imena svih kandidata na listama i
4. uputstvo o načinu korištenja i ispunjavanja glasačkog listića.

(2) Za svaku političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata, žrijebanjem se izvlači broj, kako bi se odredio njihov redoslijed na glasačkom listiću. Broj dobijen žrijebanjem koristi se za određenu političku stranku ili koaliciju za svaki nivo izbora za koji se ta politička stranka ili koalicija pojavljuje na glasačkom listiću. Centralna izborna komisija BiH objavljuje mjesto, datum i vrijeme održavanja žrijebanja za redoslijed na glasačkom listiću. Predstavници političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata, nezavisnih kandidata i drugi akreditirani posmatrači mogu prisustvovati žrijebanju.

Član 5.17

Glasački listić je nevažeći:

1. ako nije ispunjen, ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, nezavisnom kandidatu ili listi nezavisnih kandidata birač dao svoj glas;
2. ako su dopisana imena kandidata; ili
3. ako je označeno više od jedne političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata ili liste nezavisnih kandidata; ili
4. ako se na osnovu oznaka, koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet; ili
5. ako birač označi glasački listić na način drugačiji od onog koji je utvrđen u članu 5.14 ovog Zakona.

Član 5.18

(1) Ako se ime birača ne nalazi na izvodu iz Centralnog biračkog spiska zato što se birač registrovao u Centralni birački spisak da glasa izvan zemlje, a vratio se da glasa lično u Bosni i Hercegovini, njegovo ime dodaje se na poseban obrazac koji sadrži sve podatke kao i izvod iz Centralnog biračkog spiska. Birač se potpisuje na izvod i ima pravo glasati nepotvrđenim-kovetiranim glasačkim listićem, u skladu s odredbama ovog Zakona.

(2) Lične isprave birača zadržavaju se dok birač ne vrati nepotvrđeni-kovetirani glasački listić u zapečaćenoj koverti. Birač stavlja svoj glasački listić u posebnu kovertu, na kojoj će se naznačiti podaci na osnovu kojih se može provjeriti njegovo biračko pravo. Koverta će biti zapečaćena prije nego što je birač ubaci u glasačku kutiju. Poslije zatvaranja biračkog mjesta i poslije otvaranja glasačkih kutija, u skladu s odredbama ovog Zakona, birački odbor broji nepotvrđene-kovetirane glasačke listiće iz glasačke kutije i zapisuje dobijeni broj u zapisnik o radu biračkog odbora, te pakuje i dostavlja sve zapečaćene koverte općinskoj izbornoj komisiji. Općinska izborna komisija prosljeđuje Centralnoj izbornoj komisiji BiH pakete zapečaćenih koverti sa svih biračkih mjesta u toj općini. Centralna izborna komisija BiH potvrđuje da je taj birač registrovan u Centralni birački spisak da glasa izvan zemlje, kao i biračko pravo tog birača prije nego što se otvori koverta i prije nego što glasački listić bude prebrojan. Ako ne može biti potvrđeno da je taj birač registrovan u Centralni birački spisak za glasanje van zemlje i da ima biračko pravo, koverta se ne otvara, niti se broji.

Član 5.19

(1) Na zahtjev birača koji je slijep, nepismen ili je fizički nesposoban, predsjednik biračkog odbora odobrava primjenu postupka po kojem drugo lice, koje izabere birač koji nije u mogućnosti da glasa, pomaže tom biraču pri potpisivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska i glasanju.

(2) Lice koje pomaže pri glasanju ne može biti član biračkog odbora, akreditirani posmatrač ili posmatrač političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata.

(3) Lice koje pomaže biraču da glasa napisat će svoje ime štampanim slovima na izvod iz Centralnog biračkog spiska do imena birača kojem je pomagalo i potpisati se. Lice koje pomaže tom biraču ne mora biti registrovan birač.

(4) Jedno lice može, u smislu stava (1) i (2) ovog člana, pomagati samo jednom biraču.

Član 5.21

(1) Državljanin BiH koji ima biračko pravo, a koji je u inostranstvu, ima pravo glasati poštom. Centralna izborna komisija BiH utvrđuje način i proceduru glasanja državljana BiH poštom.

(2) Centralna izborna komisija BiH donosi propise za glasanje državljana BiH koji imaju biračko pravo, a koji su vezani za domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta, koji su zatvorenici ili su vezani za ustanove.

Član 5.22

(1) Centralna izborna komisija BiH donosi propise za brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićima, birača koji su glasali glasačkim listićima za glasanje u odsutnosti, birača zatvorenika ili birača koji su vezani za ustanove, birača koji su vezani za domove i nisu u mogućnosti da dođu na biračko mjesto zbog starosti, bolesti ili invaliditeta, kao i birača koji su glasali poštom.

(2) Svi glasački listići broje se na biračkim mjestima, osim ako Centralna izborna komisija BiH utvrdi

da će se glasački listići brojati u jednom ili više glavnih centara za brojanje. Centralna izborna komisija BiH donosi propise za brojanje glasova i utvrđivanje rezultata u Glavnom centru za brojanje. Rezultati glasanja u Glavnom centru za brojanje bit će javno izloženi u centru za brojanje, kako bi javnost mogla imati uvida u njih, a kopije rezultata glasanja bit će uručene akreditiranim posmatračima rada Glavnog centra za brojanje na njihov zahtjev.

(3) Centralna izborna komisija BiH imenuje direktora Glavnog centra za brojanje, kao i tri zamjenika. Direktor i njegovi zamjenici imenuju se iz redova različitih konstitutivnih naroda, odnosno jedan iz reda ostalih. Direktor i njegovi zamjenici su lica sa najmanje tri godine iskustva u provođenju izbora i ne mogu biti članovi političke stranke.

(4) Glasački listići broje se tako da se ne naruši tajnost glasanja.

Član 5.23

(1) Ako se brojanje glasačkih listića vrši na biračkom mjestu, birački odbor počinje utvrđivati rezultate glasanja nakon završetka procesa glasanja i zatvaranja biračkog mjesta.

(2) Birački odbor prvo broji neiskorištene i upropaštene glasačke listiće i stavlja ih u odvojene pakete koji se nakon toga zapečate.

(3) Birački odbor nakon toga odvojeno broji birače koji su potpisali izvode iz Centralnog biračkog spiska, birače koji su potpisali poseban izvod iz člana 5.18 ovog Zakona, te utvrđuje ukupan broj birača, koji su glasali na biračkom mjestu, i upisuje ove podatke u odgovarajuće obrasce. Birački odbor zatim otvara jednu po jednu glasačku kutiju i broji kovertu sa nepotvrđenim glasačkim listićima, ako ih ima, kao i glasačke listiće koji se nalaze u glasačkoj kutiji. Nakon toga, birački odbor broji važeće glasačke listiće kojima je glasano za svaku pojedinu političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata, kao i broj glasova za svakog kandidata na kandidatskoj listi, te utvrđuje broj nevažećih glasačkih listića.

Član 5.25

(1) Osim u slučaju kad Centralna izborna komisija BiH utvrdi da će se brojanje djelimično ili u potpunosti obaviti u centrima za brojanje, u skladu sa članom 5.22 stav (2) ovog Zakona, nakon zatvaranja biračkog mjesta i završetka postupka brojanja, birački odbor u odgovarajuće obrasce unosi sljedeće podatke:

- 1) ukupan broj glasova;
- 2) ukupan broj važećih glasova za svaku političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata;
- 3) ukupan broj glasova za svakog pojedinačnog kandidata na kandidatskoj listi;
- 4) ukupan broj nevažećih glasačkih listića, posebno navodeći broj glasačkih listića koji su nevažeći jer nisu ispunjeni, a posebno broj glasačkih listića koji su nevažeći jer su pogrešno ispunjeni;
- 5) ukupan broj upropaštenih glasačkih listića;
- 6) ukupan broj nepotvrđenih glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji, ako ih i ima i
- 7) ukupan broj neiskorištenih glasačkih listića.

(2) Zapisnik o radu biračkog odbora i odgovarajuće obrasce potpisuju svi članovi biračkog odbora. Ako neki član odbije da se potpiše, predsjednik ili jedan od članova koji se potpisuju to će evidentirati zajedno sa razlozima nepotpisivanja.

Član 5.26

(1) Nakon utvrđivanja rezultata glasanja, birački odbor odmah, a najkasnije 12 sati nakon zatvaranja biračkog mjesta, dostavlja nadležnoj općinskoj izbornoj komisiji zapisnik o radu biračkog odbora, izvod iz Centralnog biračkog spiska, sve posebne obrasce iz člana 5.18 ovog Zakona, sve nepotvrđene glasačke listiće, važeće glasačke listiće, nevažeće glasačke listiće, te odvojeno neiskorištene i upropaštene glasačke listiće, kao i sve druge obrasce koje zahtijeva Centralna izborna komisija BiH. Predsjednik biračkog odbora zadržava primjerak izvještaja o rezultatima glasanja.

(2) Predsjednik biračkog odbora javno izlaže detaljni tabelarni prikaz rezultate glasanja na biračkom mjestu po političkim subjektima i kandidatima kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a kopije rezultata glasanja bit će uručene akreditiranim posmatračima rada biračkog odbora na njihov zahtjev.

(3) Birački odbor isporučuje sav preostali izborni materijal općinskoj izbornoj komisiji.

Član 5.27

(1) Nakon što od biračkih odbora dobije svu dokumentaciju i materijale za izbore, općinska izborna komisija utvrđuje objedinjene zbirne rezultate glasanja provedenog na teritoriji te općine za organe na svim nivoima vlasti za koje su provedeni izbori i o tome sastavlja zapisnik, koji se podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku od 24 sata nakon zatvaranja biračkih mjesta. Objedinjeni zbirni rezultati glasanja za općinu sadrže iste podatke prema članu 5.25 ovog Zakona. Općinska izborna komisija zadržava primjerak objedinjenih zbirnih rezultata glasanja i distribuira ga drugim izbornim organima, u skladu sa propisima Centralne izborne komisije BiH.

(2) Općinska izborna komisija javno će izložiti detaljni tabelarni prikaz za objedinjene zbirne rezultate izbora po političkim subjektima i kandidatima kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a kopije objedinjenih rezultata glasanja bit će uručene akreditiranim posmatračima rada općinske izborne komisije na njihov zahtjev.

Član 5.30

(1) Nakon što Centralna izborna komisija BiH utvrdi i objavi izborne rezultate, općinska izborna komisija, ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat, mogu zahtijevati da Centralna izborna komisija BiH ponovno broji glasačke listiće u određenim izbornim jedinicama u kojima su se politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat kandidirali za izbore. Akreditirani posmatrač može zahtijevati da Centralna izborna komisija BiH ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem je bio posmatrač. Ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata, nezavisni kandidat ili akreditirani posmatrač mogu zahtijevati od Centralne izborne komisije BiH da ponovno broji glasačke listiće za glasanje u odsutnosti, glasačke listiće kojima se glasalo izvan Bosne i Hercegovine ili nepotvrđene-kovetirane glasačke listiće.

(2) Grupa od 50 ili više birača, koji su glasali na istom biračkom mjestu, može zahtijevati da Centralna izborna komisija BiH ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem su glasali.

(3) Općinska izborna komisija može zahtijevati da Centralna izborna komisija BiH ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu u njenoj općini.

(4) Centralna izborna komisija BiH može razmatrati zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da je zahtjev podnesen u pisanoj formi i da ga je potpisao akreditirani posmatrač, grupa od 50 ili više birača koji su glasali na istom biračkom mjestu, nezavisni kandidat, predsjednik

političke stranke, nosilac liste nezavisnih kandidata ili bilo koji od predsjednika političkih stranaka koje su formirale koaliciju, ili općinska izborna komisija;

- 2) da su u zahtjevu tačno navedene činjenice koje opravdavaju ponovno brojanje, uključujući članove ovog zakona koji nisu poštovani ili su prekršeni;
- 3) da je u zahtjevu naveden približan broj glasačkih listića za koje se vjeruje da nisu ispravni;
- 4) da je u zahtjevu navedeno kako bi ova povreda zakona utjecala na izborne rezultate i
- 5) da je zahtjev podnesen Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku od tri dana od dana kada je Centralna izborna komisija BiH objavila izborne rezultate.

(5) Centralna izborna komisija BiH može, ako joj nije podnesen zahtjev za ponovno brojanje u smislu stava (1) ovog člana, ili ako se zahtjev za ponovno brojanje ne smatra valjanim u smislu stava (3) ovog člana, po službenoj dužnosti narediti ponovno brojanje glasačkih listića.

(6) Centralna izborna komisija BiH naređuje ponovno brojanje glasačkih listića ako utvrdi da je učinjena povreda ovog Zakona i da ta povreda utječe na dodjelu mandata.

Član 5.32

(1) Nakon završetka ponovnog brojanja glasačkih listića i istekom roka za podnošenje žalbe, odnosno nakon pravosnažnosti odluka, Centralna izborna komisija BiH potvrđuje izborne rezultate za organe na svakom pojedinom nivou vlasti, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora.

(2) Centralna izborna komisija BiH donosi propise o potvrđivanju izbornih rezultata.

POGLAVLJE 6

ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA

Član 6.2

(1) Birač i politički subjekt čije je pravo ustanovljeno ovim zakonom povrijeđeno može izbornoj komisiji uložiti prigovor najkasnije u roku od 48 sati, odnosno u roku od 24 sata u izbornom periodu od učinjene povrede, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Izborne komisije mogu, po saznanju za učinjenju povredu iz svoje nadležnosti, pokrenuti postupak po službenoj dužnosti protiv političkog subjekta i zaposlenog ili na drugi način angažiranog u izbornoj administraciji zbog kršenja odredbi ovog Zakona.

(3) Inicijativu za pokretanje postupka u smislu stava (2) ovog člana može podnijeti pravno ili fizičko lice nadležnoj izbornoj komisiji u pisanoj formi, u kojoj je obavezno navesti mjesto, vrijeme, sadržaj učinjenje povrede i počinioca.

Član 6.3

(1) Prigovor se podnosi na obrascu koji propiše Centralna izborna komisija BiH. Prigovor sadrži kratak opis učinjene povrede i prilog-dokaze koji potvrđuju navode prigovora. Prigovor mora potpisati podnosilac prigovora. Ako je podnosilac prigovora politička stranka ili koalicija ili lista nezavisnih kandidata, prigovor potpisuje predsjednik ili ovlaštenu predstavnik političke stranke ili koalicije ili liste nezavisnih kandidata ili lice koje oni ovlaste uz priloženo ovlaštenje. Podaci o ovlaštenom predstavniku

deponiraju se kod općinske izborne komisije.

(2) Prigovor se dostavlja bez odgađanja svim stranama navedenim u prigovoru. Strane navedene u prigovoru mogu se u roku od 24 sata od prijema prigovora, u pisanoj formi, izjasniti o navodima prigovora. Nadležni organi mogu odrediti saslušanje strana.

(3) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje proceduralne upute za rješavanje po prigovorima podnesenim izbornim komisijama.

(4) Prigovor koji je prema članu 6.2 ovog Zakona podnijelo neovlašteno lice, ili je prigovor podnesen neblagovremeno ili je nepotpun, odbacuje se.

(5) Prigovor će se odbaciti i ako se ne može utvrditi ko je podnosilac prigovora. Podneseni prigovor odnosno žalba u postupku zaštite izbornog prava ne odgađaju obavljanje izbornih radnji koje su propisane ovim Zakonom.

Član 6.6

(1) Centralna izborna komisija BiH ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima uloženi zbog povreda pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede Poglavlja 16. učinjene od političkog subjekta i povrede iz člana 7.3 stav (1) tačka 3) i 7), člana 7.3 stav (2) i člana 7.4 stav (1) tačka 3) ovog Zakona.

(2) Na odluke izbornih komisija može se uložiti žalba Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku od 48 sati od prijema prvostepene odluke.

(3) Centralna izborna komisija BiH dužna je da razmotri prigovor i žalbu i da donese odluku u roku od 48 sati nakon isteka roka utvrđenog članom 6.3. stav (2) ovog Zakona. Centralna izborna komisija BiH dužna je da o svojoj odluci odmah obavijesti podnosioca prigovora, kao i druge strane.

(4) Prigovor ili žalba, koje je prema članu 6.2 ovog Zakona podnijelo neovlašteno lice, ili ako prigovor ili žalba nisu blagovremeno podneseni, odbacuju se.

(5) Prilikom rješavanja prigovora i žalbi, Centralna izborna komisija BiH može postupati na osnovu utvrđenih činjenica ili održavati rasprave. Centralna izborna komisija BiH može dozvoliti stranama da podnesu nove dokaze ili svoje odluke zasnivati na dokumentaciji iz spisa komisija nižeg stepena.

Član 6.9

(1) Apelacioni odjel Suda Bosne i Hercegovine nadležan je da rješava po žalbama na odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalba se podnosi Apelacionom odjelu Suda Bosne i Hercegovine u roku od dva dana od dana prijema odluke Centralne izborne komisije BiH, kojom je odlučeno o primjeni ovog Zakona.

(2) Žalba se podnosi preko Centralne izborne komisije BiH.

(3) Apelacioni odjel Suda Bosne i Hercegovine, kada odlučuje o primjeni ovog zakona dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

POGLAVLJE 7

PRAVILA PONAŠANJA U IZBORNOJ KAMPANJI

Član 7.1

(1) Političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata i nezavisni kandidati imaju pravo:

- 1) voditi izbornu kampanju u mirnom okruženju;
- 2) organizirati i održavati javne skupove na kojima mogu slobodno iznositi svoje stavove kako bi stekli podršku birača i
- 3) štampati i dijeliti plakate, postere i druge materijale u vezi sa izbornom kampanjom.

(2) Za javni skup iz tačke 2) stava (1) ovog člana nije potrebno odobrenje nadležnog organa, s tim što je organizator dužan 24 sata prije održavanja takvog skupa o tome obavijestiti organ nadležan za održavanje javnog reda i mira.

(3) Ako su dva ili više organizatora najavili nadležnom organu održavanje javnog skupa na istom mjestu i u isto vrijeme, pravo na održavanje javnog skupa na tom mjestu i u zatraženo vrijeme imat će organizator koji je prvi pismeno obavijestio nadležni organ o održavanju javnog skupa, o čemu će podnosiocima obavijestiti nadležni organ, u roku ne dužem od 12 sati od podnesenog obavještenja o održavanju javnog skupa.

Član 7.2

(1) Nadležni općinski organi dužni su osigurati ravnopravan tretman političkim strankama, koalicijama, listama nezavisnih kandidata i nezavisnim kandidatima koji su ovjereni za učešće na izborima u njihovim zahtjevima da javna mjesta i javne objekte koriste u svrhu kampanje, uključujući održavanje skupova, izlaganje oglasa, plakata, postera i drugog sličnog materijala.

(2) Zabranjeno je uklanjati, prekrivati, oštećivati ili mijenjati štampane oglase, plakate, postere ili druge materijale koji se, u skladu sa zakonom, koriste u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnih kandidata. Centralna izborna komisija BiH zabranit će isticanje, štampanje i rasturanje oglasa, plakata, postera i drugih materijala, koji se koriste u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnih kandidata, na kojima se žene ili muškarci predstavljaju na stereotipan i uvredljiv ili ponižavajući način i naložiti političkoj stranci, koaliciji, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnom kandidatu da postavljene materijale ukloni. Odluka Centralne izborne komisije BiH je konačna u upravnom postupku, ali se protiv nje može pokrenuti upravni spor.

(3) Nadležni organi neće dozvoliti političkim strankama, koalicijama, listama nezavisnih kandidata i nezavisnim kandidatima da postavljaju oglase, plakate, postere, odnosno da pišu svoja imena ili slogane koji su u vezi sa izbornom kampanjom, unutar ili na zgradama u kojima su smješteni organi vlasti na svim nivoima, javna preduzeća, javne ustanove i mjesne zajednice, na vjerskim objektima, na javnim putevima i javnim površinama, osim na mjestima predviđenim za plakatiranje i oglašavanje.

Član 7.3

(1) Kandidatima i pristalicama političkih stranaka, listi nezavisnih kandidata, listi pripadnika nacionalnih manjina i koalicija, kao i nezavisnim kandidatima i njihovim pristalicama, te zaposlenima ili na drugi način angažiranim u izbornoj administraciji nije dozvoljeno:

- 1) nositi i pokazivati oružje na političkim skupovima, biračkim mjestima i njihovoj okolini, kao i za vrijeme okupljanja u vezi s aktivnostima političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata u izbornom procesu;
- 2) ometati skupove drugih političkih stranaka, koalicija i nezavisnih kandidata, kao i podsticati druge na takve aktivnosti;

- 3) sprječavati novinare da obavljaju svoj posao u skladu sa pravilima profesije i izbornim pravilima;
- 4) obećavati novčane nagrade ili druge materijalne koristi s ciljem dobivanja podrške birača ili prijetnje pristalicama drugih političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata;
- 5) podsticati na glasanje lica koje nema pravo glasa;
- 6) podsticati lica da glasaju više puta na istim izborima, ili da glasaju u ime drugog lica; ili
- 7) koristiti se govorom mržnje, i/ili objaviti ili upotrijebiti slike, simbole, audio i video zapise, SMS poruke, internet komunikacije, društvene mreže i mobilne aplikacije ili druge materijale koji mogu tako djelovati.

(2) Zabranjeno je lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata kao i zloupotreba zakonskog prava na učešće u radu biračkog odbora ispred jednog političkog subjekta protivno odredbi člana 2.19 ovog zakona i to fiktivnim predstavljanjem u ime političkog subjekta kojem je mjesto u biračkom odboru pripalo sa ciljem pogodavanja drugom političkom subjektu kojem to mjesto u biračkom odboru nije pripalo. Ova zabrana primjenjuje se i na članove biračkog odbora.

POGLAVLJE 9

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

Potpoglavlje A

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 9.11

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svake četiri godine preispituje izborne jedinice i broj mandata dodijeljenih svakoj izbornoj jedinici utvrđenoj ovim Poglavljem, kako bi se osiguralo da su utvrđene, uzimajući u obzir geografska ograničenja, u skladu sa demokratskim principima, a naročito sa proporcionalnošću između broja mandata i broja birača registrovanih u Centralni birački spisak.

POGLAVLJE 10 PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Potpoglavlje A

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 10.9

Parlament Federacije BiH svake četiri godine preispituje izborne jedinice i broj mandata koji se dodjeljuju svakoj izbornoj jedinici i koji su utvrđeni ovim poglavljem, kako bi se osiguralo da su utvrđeni, uzimajući u obzir geografska ograničenja, u skladu sa demokratskim principima, a naročito proporcionalnošću između broja mandata i broja birača u registrovanih u Centralni birački spisak.

POGLAVLJE 11

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE

Član 11.3

(1) Političke stranke, koalicije i nezavisni kandidati, ovjereni u skladu sa Poglavljem 4 odredbama ovog Zakona, mogu se kandidovati za izbore u izbornoj jedinici.

(2) Svaki nezavisni kandidat za mandat u izbornoj jedinici kandiduje se sa zamjenikom na jednoj listi. Zamjenik nema nikakvih nadležnosti ili ovlaštenja, osim u slučaju kada naslijedi mandat za obavljenje funkcije izabranog kandidata u skladu sa članom 9.10 ovog Zakona.

Član 11.9

Narodna skupština Republike Srpske svake četiri godine preispituje izborne jedinice i broj mandata dodijeljenih svakoj izbornoj jedinici koji su utvrđeni ovim poglavljem, kako bi se osiguralo da su utvrđeni uzimajući u obzir geografska ograničenja, u skladu sa demokratskim principima, a naročito proporcionalnošću između broja mandata i broja birača registrovanih u Centralni birački spisak.

POGLAVLJE 13

KANTONALNE SKUPŠTINE, OPĆINSKA VIJEĆA, ODNOSNO SKUPŠTINE OPĆINA I GRADSKA VIJEĆA, ODNOSNO SKUPŠTINE GRADA

Član 13.2

Broj članova općinskog vijeća, odnosno skupštine općine je sljedeći:

- 1) između 11 i 17 članova, za općine sa brojem birača registrovanih u Centralni birački spisak manjim od 8.000;
- 2) između 17 i 25 članova, za općine sa brojem birača registrovanih u Centralni birački spisak između 8.000 i 20.000 i
- 3) između 25 i 31 člana, za općine sa brojem birača registrovanih u Centralni birački spisak većim od 20.000.

Član 13.3

Broj članova kantonalne skupštine je sljedeći:

- 1) između 20 i 25 članova, za kantone sa brojem birača registrovanih u Centralni birački spisak manjim od 75.000;
- 2) između 25 i 30 članova, za kantone sa brojem birača registrovanih u Centralni birački spisak između 75.000 i 200.000 i
- 3) između 30 i 35 članova, za kantone sa brojem birača registrovanih u Centralni birački spisak većim od 200.000.

Član 13.7

(1) Općinski načelnik, odnosno gradonačelnik bira se u skladu s ovim Zakonom, ustavima, entitetskim zakonima i statutom općine, odnosno grada.

(2) Ako se općinski načelnik, odnosno gradonačelnik bira neposredno, općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika biraju birači upisani u Centralni birački spisak u toj izbornoj jedinici u skladu s ovim zakonom, entitetskim zakonom, statutom općine, odnosno grada.

(3) U slučaju da izabranom načelniku, odnosno gradonačelniku iz stava (2) ovog člana prestane mandat u skladu s članom 1.10 ovog Zakona ili bude opozvan, općinski načelnik, odnosno gradonačelnik bira

se u skladu s ovim Zakonom, entitetskim zakonom, statutom općine, odnosno grada.

Član 13.10

(1) Članove gradskog vijeća, odnosno skupštine grada biraju općinska vijeća, odnosno skupštine općina koje sačinjavaju taj grad.

(2) Mandati za gradsko vijeće, odnosno skupštinu grada dodjeljuju se kandidatskim listama po sistemu proporcionalne zastupljenosti političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili grupa članova, kao što je utvrđeno u članu 13.5 ovog Zakona. Raspodjela mandata među kandidatima sa iste liste vrši se prema redoslijedu na listi kandidata za ove izbore.

(3) Svako gradsko vijeće, odnosno skupština grada, bira gradonačelnika i predsjednika gradskog vijeća, odnosno skupštine grada, na način utvrđen zakonom i statutom.

POGLAVLJE 14

PONOVNI, ODGOĐENI I PRIJEVREMENI IZBORI

Član 14.1

Ponovni izbori provode se na osnovu istih kandidatskih listi i istih izvoda iz Centralnog biračkog spiska koji su korišteni na poništenim izborima i provode se na dan koji odredi Centralna izborna komisija BiH, najkasnije 14 dana od dana pravosnažnosti odluke Centralne izborne komisije BiH o poništenju izbora.

Član 14.2

(1) Odluku o odgađanju izbora na određenom biračkom mjestu ili u izbornoj jedinici donosi Centralna izborna komisija BiH na osnovu činjenica koje ukazuju da izbore nije moguće provesti u skladu s odredbama ovog Zakona.

(2) Odgođeni izbori provode se ako u nekoj izbornoj jedinici ili biračkom mjestu glasanje nije obavljeno onog dana koji je određen za glasanje.

(3) Odgođene izbore raspisuje Centralna izborna komisija BiH.

(4) Odgođeni izbori u pravilu se provode u roku od sedam dana, a najkasnije 30 dana od dana koji je određen za glasanje na redovnim izborima.

POGLAVLJE 15

FINANSIRANJE KAMPANJE

Član 15.1

(1) Politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru. Osim toga, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u Službenom glasniku BiH, podnosi se i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora. Ovi izvještaji sadrže:

1. raspoloživu gotovinu;

2. sve prihode i rashode, zasnovane na članarini, transparentnim priložima iz inozemstva, priložima fizičkih i pravnih lica, priložima u obliku robe i usluga (u daljem tekstu: prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za period izvještavanja koje odredi Centralna izborna komisija BiH;
  3. identitet lica ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet lica koje je primilo takvu uplatu koja premašuje iznos od stotinu (100) konvertibilnih maraka, zajedno sa datumom i iznosom takve uplate;
  4. ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi štampanja plakata i plakatanja, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglašenja, saopštenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi štampanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima; i
  5. iznos i vrstu neizmirenih dugova i obaveza koje duguje podnosilac izvještaja ili koje treća lica duguju podnosiocu izvještaja, a u slučaju da su takvi dugovi i obaveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti, i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uvjete pod kojima su takvi dugovi ili obaveze otpisani.
- (2) Prijava za učešće na izborima političke stranke i nezavisnog kandidata neće biti ovjerena ukoliko politička stranka i nezavisni kandidat ne podnese finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije početka perioda za podnošenje prijave za ovjeru.

Član 15.3

- (1) Svaki politički subjekt imenuje ovlašteno lice, koje je odgovorno za podnošenje izvještaja i vođenje knjiga, i koje je ovlašteno da kontaktira sa Centralnom izbornom komisijom BiH.
- (2) Podnosioci izvještaja obavještavaju Centralnu izbornu komisiju BiH o imenovanju ovlaštenog lica iz stava (1) ovog člana u roku od tri dana od njenog imenovanja i, u slučaju bilo kakve promjene njegovog statusa, dužni su obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH u roku od tridana.
- (3) Ovlašteno lice potpisuje sve izvještaje i odgovorno je za vođenje evidencije u vezi sa izvještajima. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, ovlašteno lice dostavlja izvještaje na uvid.

Član 15.5

Centralna izborna komisija BiH osigurava javnosti pristup svim izvještajima i poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da svi građani imaju nesmetan pristup informacijama koje su sadržane u izvještajima.

Član 15.7

- (1) Kandidati izabrani na svim nivoima vlasti dužni su podnijeti Centralnoj izornoj komisiji BiH, na određenom obrascu, potpisanu izjavu o svom ukupnom imovinskom stanju koja sadrži:
  - 1) sadašnje prihode i izvore prihoda, uključujući sve prihode, plaće, dobit od imovine, priloge iz člana 15.1 ovog Zakona, uplate i druge zarade ostvarene u Bosni i Hercegovini i inostranstvu u protekloj kalendarskoj godini;
  - 2) imovinu, uključujući novac, račune u banci, poslovnu dokumentaciju, dionice, vrijednosne papire,

obveznice, nekretnine, ličnu imovinu, stanarsko pravo i drugu imovinu i dobra u vrijednosti većoj od 5.000 KM, u Bosni i Hercegovini i inozemstvu; i

3) rashode i druge obaveze, uključujući sva dugovanja, obaveze, mjenice, kredite i garancije za takve obaveze u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

(2) Izjava treba da uključuje podatke o imovinskom stanju kandidata i članova njihove uže porodice; bračnog druga, djece i članova domaćinstva prema kojima kandidat ima zakonsku obavezu izdržavanja.

Član 15.8

(1) Kandidati izabrani na svim nivoima vlasti, dužni su, u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH, na posebnom obrascu, predati Centralnoj izbornoj komisiji BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz člana 15.7 ovog Zakona.

(2) Izabrani član organa vlasti na svim nivoima dužan je da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnese izvještaj o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata u smislu člana 1.10 stav (1) tačke 1), 3), 5), 6), i 7) ovog Zakona u roku od 30 dana od dana prestanka mandata.

(3) Centralna izborna komisija BiH donosi uputstva kojima se bliže određuje izgled i način ispunjavanja obrazaca iz stava (1) ovog člana i člana 15.7 ovog Zakona.

Član 15.9

Centralna izborna komisija BiH omogućava da obrasci koji sadrže izjave o ukupnom imovinskom stanju budu dostupni javnosti. Centralna izborna komisija BiH nije odgovorna za tačnost podataka koji se odnose na podatke sadržane u obrascu.

Član 15.10

(1) U roku od sedam dana od zaključivanja Centralnog biračkog spiska, Centralna izborna komisija BiH objavljuje broj birača za svaku izbornu jedinicu. Taj broj je osnov za određivanje maksimalnog iznosa sredstava koji politički subjekt može potrošiti za finansiranje izborne kampanje.

(2) Maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje troškova izborne kampanje za izbore izračunava se tako da se broj birača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt iz stava (1) ovog člana ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa:

- 1) 30 feninga ..... za izbore za načelnika općine/gradonačelnika i za članove općinskog vijeća/ skupštine općine
- 2) 20 feninga ..... za izbore za članove kantonalnih skupština
- 3) 30 feninga ..... za izbore za članove Narodne skupštine Republike Srpske i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
- 4) 30 feninga ..... za izbore za članove Parlamentarne skupštine BiH
- 5) 30 feninga ..... za izbore za članove Predsjedništva BiH
- 6) 30 feninga ..... za izbore za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske

(3) Za izbore iz stava (2) tačka 1) ovog člana u općinama u kojima je broj birača upisanih u Centralni birački spisak manji od 3.000, smatra se da je upisano u Centralni birački spisak 3.000 birača.

(4) U slučaju ponavljanja izbora u izbornoj jedinici, odnosno biračkom mjestu troškovi izborne kampanje po biraču mogu iznositi do 30% troškova poništenih izbora u izbornoj jedinici odnosno biračkom mjestu.

POGLAVLJE 16

MEDIJI U IZBORNOJ KAMPANJI

Član 16.1

Mediji u BiH će pravično, profesionalno i stručno pratiti izborne aktivnosti uz dosljedno poštivanje novinarskog kodeksa, te opće prihvaćenih demokratskih principa i pravila, posebno osnovnog principa slobode izražavanja.

Član 16.2

Elektronski mediji pratit će predizborne aktivnosti i pridržavat će se principa uravnoteženosti, poštenja i nepristrasnosti.

Član 16.3

(1) U emisijama elektronskih medija nijedan politički subjekt ne može imati povlašten položaj u odnosu prema drugom političkom subjektu.

(2) Funkcioneri na svim nivoima vlasti koji su kandidati na izborima ne smiju imati povlašten položaj prema drugim učesnicima u izbornom procesu.

(3) Informisanje o redovnim aktivnostima funkcionera na svim nivoima vlasti dopušteno je u okviru informativnih programa elektronskih medija, bez navođenja njihove kandidature na izborima i stranačke pripadnosti, kad god se radi o aktivnostima koje proizilaze iz zakonom utvrđenog djelokruga organa kojima pripadaju.

Član 16.4

Elektronski mediji će posebno voditi računa o tome da se principi uravnoteženosti, poštenja i nepristrasnosti poštuju u informativnim emisijama, pogotovo u emisijama aktuelnih vijesti, zatim u intervjuima, te u raspravama o aktuelnim političkim temama, poput okruglih stolova i slično, koje tematski nisu u direktnoj vezi sa izbornim aktivnostima političkih subjekata, ali bi mogle imati uticaj na raspoloženje birača.

Član 16.5

(1) Mediji će pri objavljivanju rezultata istraživanja javnog mnijenja jasno i nedvosmisleno o tome izvijestiti javnost navodeći:

- a) naziv institucije ili ime lica koje je naručilo i platilo istraživanje;
- b) naziv i sjedište institucije koja je sprovela istraživanje;
- c) ispitni uzorak i mogućnost odstupanja u ishodu istraživanja;
- d) period u kojem je provedeno istraživanje.

(2) Rezultati telefonskog anketiranja ili uličnih anketa provedenih među biračima tokom izborne

kampanje neće biti prezentirani kao siguran i autentičan stav određene društvene grupe, što jemedij, koji provodi anketiranje i objavljuje rezultate, dužan posebno naglasiti.

Član 16.8

(1) Elektronski mediji obavijestit će sve političke subjekte o terminima učestvovanja u posebnim emisijama.

(2) Jednom utvrđeni termini u emisijama elektronskih medija ne mogu se mijenjati, a ne dolazak predstavnika političkog subjekta na dogovoreni termin emisije smatrat će se svojevolumnim odustajanjem od izborne promocije preko elektronskih medija.

Član 16.11

(1) U toku 24 sata prije otvaranja biračkih mjesta na teritoriji Bosne i Hercegovine neće biti nikakvog medijskog izvještavanja o bilo kakvoj aktivnosti koja se odnosi na političku i izbornu kampanju.

(2) Period izborne šutnje traje do zatvaranja biračkih mjesta.

Član 16.13

Elektronski medij ima pravo da odbije emitirati političko oglašavanje ako:

- a) oglašavanje nije naručeno putem narudžbe u pisanom obliku;
- b) oglas ne zadovoljava tehničke i profesionalne standarde koji su jasno utvrđeni i s kojim su blagovremeno upoznati politički subjekti, i
- c) ako je oglas ili sadržaj oglasa protivan Ustavu ili zakonima BiH.

Član 16.14

(1) Javni elektronski mediji će u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora ravnopravno i fer predstavljati političke subjekte i informisati javnost o svim pitanjima u vezi sa izbornom kampanjom i izbornim procesom.

(2) Javni elektronski medij će u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora omogućiti političkim subjektima besplatan termin za neposredno obraćanje.

(3) Zabranjeno je vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i printanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarnih tijela političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Zabranjeno je vođenje izborne kampanje putem elektronskih i printanih medija koja je stereotipnog i uvredljivog sadržaja u odnosu na muškarce i/ili žene ili koja podstiče stereotipno i uvredljivo ponašanje na osnovu pola ili ponižavajući odnos prema pripadnicima različitih polova.

(4) Centralna izborna komisija BiH svojim propisima utvrdit će koliko vremena se dodjeljuje političkim subjektima, termin i trajanje emitovanja i geografska područja pokrivena tim emitovanjem.

(5) Javni elektronski medij omogućit će pod jednakim uslovima u periodu od 30 dana prije dana održavanja izbora plaćeno političko oglašavanje političkim subjektima u trajanju od najviše 30 minuta sedmično.

Član 16.16

(1) Organ za regulisanje rada elektronskih medija, nadležan za provedbu zakona i propisa o medijima, nadležan je u svim slučajevima povrede odredbi o medijima u vezi sa izborima koje su utvrđene ovim Zakonom i drugim zakonima koji reguliraju rad medija.

(2) Za rješavanje po prigovorima na povrede ovog Poglavlja od političkih subjekata nadležna je Centralna izborna komisija BiH.

Član 16.17

Politički subjekti svoje primjedbe na sadržaj u štampanim medijima u vezi sa praćenjem izborne kampanje upućuju Vijeću za štampu.

POGLAVLJE 17 IZBORNI POSMATRAČI

Član 17. 1

(1) Predstavnici međunarodnih posmatrača, udruženja građana, političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisnih kandidata (u daljem tekstu: posmatrača) mogu posmatrati sve izborne aktivnosti u Bosni i Hercegovini, pod uslovom da se akreditiraju u skladu s ovim Zakonom.

(2) Posmatrača imaju pristup svim relevantnim dokumentima i javnim sastancima izbornih komisija, mogu u toku cijelog perioda izbornog procesa u bilo koje vrijeme kontaktirati bilo koje lice i imaju pristup svim centrima za birački spisak, biračkim mjestima i centrima za brojanje i drugim relevantnim mjestima, kako je utvrdila Centralna izborna komisija BiH.

Član 17. 2

(1) Posmatrača, u toku posmatranja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasanja. Posmatrač može imati po jednog predstavnika istovremeno na javnom sastanku izborne komisije, u centru za birački spisak, centru za brojanje, biračkom mjestu ili drugim relevantnim mjestima, kako je utvrdila Centralna izborna komisija BiH.

(2) Ograničenje broja posmatrača iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na međunarodne posmatrača.

(3) Za vrijeme posmatranja izbornih aktivnosti posmatrača će nositi službene akreditacije i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ih povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata ili nezavisnim kandidatom.

Član 17.8

Posmatrač, kome je općinska, kantonalna ili entitetska izborna komisija odbila izdati akreditaciju, može u roku od tri dana od dana prijema odluke podnijeti prigovor Centralnoj izornoj komisiji BiH koja će ga riješiti najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema.

Član 17.9

(1) Posmatrač može stavljati obrazložene primjedbe na rad organa nadležnih za provođenje izbora utvrđenih ovim zakonom u pisanoj formi koje se prilažu u zapisnik o radu organa nadležnog za provođenje izbora, na osnovu čega politički subjekt može uložiti prigovor nadležnom organu.

(2) Posmatrač ima pravo zahtijevati prepis zapisnika o radu organa nadležnog za provedbu izbora čiji rad je posmatrao.

POGLAVLJE 18 BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE

Član 18.3

Sredstva za provedbu izbora u Brčko distriktu BiH osigurat će se u Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distriktu BiH, zavisno od toga za koji se nivo provode izbori.

POGLAVLJE 19A KAZNE NE ODREDBE

Član 19.8

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za povredu zaposleni ili angažirani u izbornoj administraciji, ako:

1. učestvuje u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrasno (član 2.1);
2. ne odredi biračka mjesta na području općine za glasanje na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini (član 2.13 tačka 2.);
3. ne osigura izborni materijal za glasanje na svim nivoima izbora u Bosni i Hercegovini (član 2.13 tačka 4.);
4. ne obavijesti birače o svim informacijama neophodnim za provođenje izbora, u skladu s propisima Centralne izborne komisije BiH (član 2.13 tačka 5.);
5. nepravilno broji glasačke listiće na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje (član 2.13 tačka 7.);
6. imenuje predsjednika i članove biračkih odbora i njihove zamjenike suprotno članu 2.19 stav (3);
7. prekrši zabranu iz člana 2.19 stav (13);
8. ne ažurira podatke u skladu s promjenom broja birača i propisima Centralne izborne komisije BiH [član 3.8 stav (3) tačka b)];
9. ne osigura uvid u izvod iz Centralnog biračkog spiska na teritoriji svoje općine [član 3.8 stav (3) tačka c)];
10. ne osigura podatke za Centralni birački spisak kako je utvrđeno propisima Centralne izborne komisije BiH [član 3.8 stav (3) tačka d)];
11. ne vodi evidenciju zahtjeva i prigovora i ne čuva popratnu dokumentaciju [član 3.8 stav (4)];
12. odredi biračka mjesta suprotno članu 5.1 stav (3);

13. ne osigura izborni materijal za glasanje [član 5.3 stav (3)];
  14. neopravdano nije prisutan tokom cijelog procesa glasanja i brojanja glasova (član 5.5);
  15. ne odredi dužnosti članovima biračkog odbora [član 5.6 stav (2)];
  16. zapisnik o radu biračkog odbora ne sadrži podatke propisane ovim zakonom (član 5.7);
  17. ne objasni biraču način glasanja i ne osigura tajnost glasanja [član 5.11 stav (1)];
  18. ne utvrdi identitet birača i potpis birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska u skladu s ovim zakonom (član 5.13);
  19. izda glasački listić ili listiće suprotno propisima koji reguliraju izdavanje glasačkih listića (član 5.13);
  20. pomaže licu pri glasanju na način koji nije u skladu s ovim zakonom [član 5.19 stav (2)];
  21. su obrasci popunjeni suprotno članu 5.25; ili
  22. podaci objedinjenih zbirnih rezultata glasanja za općinu nisu u skladu s članom 5.27.
- (2) Za povredu iz stava (1), tačke 1., 7. i 13. do 21. ovog člana kaznit će se članovi biračkog odbora novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 3.000,00 KM.
- (3) Za povredu iz stava (1) tačke 1., 7. i 14. do 21. ovog člana kaznit će se politički subjekt u ime kojeg je imenovan član biračkog odbora, novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM.

Član 19.9

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 30.000,00 KM kaznit će se za povredu politički subjekt, ako:

1. u roku od deset dana ne dostavi izmjene podataka (član 4.22);
2. ukloni, prekrije, ošteti ili izmijeni štampani oglas, plakat, poster ili drugi materijal koji se, u skladu sa zakonom, koristi u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnih kandidata [član 7.2 stav (2)];
3. postavi oglas, plakat ili poster, odnosno napiše svoje ime ili slogan koji je u vezi sa izbornom kampanjom, u ili na zgradi u kojoj je smješten organ vlasti bilo na kojem nivou, javno preduzeće, javna ustanova ili mjesna zajednica, ili na vjerskom objektu, na javnom putu ili javnoj površini, osim na mjestu predviđenom za plaketiranje i oglašavanje;
4. zloupotrebi javni resurs za vlastitu upotrebu i promociju političkog subjekta kojem pripada [član 7.2a, stav (2)];
5. nosi i pokaže oružje na političkom skupu, biračkom mjestu ili njegovoj okolini, odnosno za vrijeme okupljanja u vezi s aktivnosti političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata u izbornom procesu [član 7.3 stav (1) tačka 1.];
6. omete skup druge političke stranke, koalicije ili nezavisnog kandidata, kao i podstakne drugog na takve

aktivnosti [član 7.3 stav (1) tačka 2.];

7. spriječi novinara da obavi svoj posao u skladu s pravilima profesije i izbornim pravilima [član 7.3 stav (1) tačka 3.];

8. obeća novčanu nagradu ili drugu materijalnu korist s ciljem dobivanja podrške birača ili prijeti pristalicama druge političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata [član 7.3 stav (1) tačka 4.];

9. podstakne na glasanje lice koje nema pravo glasa [član 7.3 stav (1) tačka 5.];

10. podstakne lice da glasa više puta na istim izborima ili da glasa u ime drugog lica [član 7.3 stav (1) tačka 6.];

11. koristi se govorom mržnje, i/ili objavi ili upotrijebi sliku, simbol, audio i video zapis, SMS poruku, internet komunikaciju, društvenu mrežu i mobilnu aplikaciju ili drugi materijal koji može tako djelovati [član 7.3 stav (1) tačka 7.];

12. lažno se predstavi u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata, ili fiktivno predstavi politički subjekt kojem je dodijeljeno mjesto u biračkom odboru kako bi pogodio drugom političkom subjektu kojem mjesto u biračkom odboru nije dodijeljeno [član 7.3 stav (2)];

13. održi skup s ciljem izborne kampanje [član 7.4 stav (1) tačka 1.];

14. izloži na biračkom mjestu ili u njegovoj okolini bilo kakav materijal s ciljem uticaja na birače [član 7.4 stav (1) tačka 2.];

15. koristi domaća i međunarodna sredstva komunikacije s ciljem uticaja na birače [član 7.4 stav (1) tačka 3.];

16. koristi megafon ili druge razglasne uređaje s ciljem uticaja na birače [član 7.4 stav (1) tačka 4.];

17. obavi bilo kakvu aktivnost koja ometa ili opstruira izborni proces [član 7.4 stav (1) tačka 5.];

18. ne podnese u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u "Službenom glasniku BiH" izjavu o ukupnom imovinskom stanju na zahtijevanom obrascu u (član 15.7 i član 15.8);

19. prekorači najveći iznos sredstava za finansiranje izborne kampanje iz člana 15.10;

20. vodi izbornu kampanju u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje [član 16.14 stav (3)];

21. posmatrač, u toku posmatranja izbornog procesa, ometa izbornu aktivnost i ne poštuje tajnost glasanja [član 17.2 stav (1)];

22. posmatrač za vrijeme posmatranja izbornih aktivnosti ne nosi službenu akreditaciju i nosi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata ili nezavisnim kandidatom [član 17.2 stav (3)].

(2) Za povredu iz stava (1) tačke 2. do 17. ovog člana koju poćini pristalica političkog subjekta kaznit će se taj politički subjekat.

(3) Za povredu iz stava (1) tačke 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 15.000,00 KM.

(4) Za povredu iz stava (1) tačke 2. do 18. ovog člana kaznit će se i kandidat političkog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM.

(5) Za povredu iz stava (1) tačke 5., 9., i 10. ovog člana kaznit će se i zaposleni ili angažirani u izbornoj administraciji novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 3.000,00 KM.

(6) Za povredu iz ovog člana, Centralna izborna komisija BiH, pored novčanih kazni, može izreći i druge sankcije predviđene u članu 6.7 Izbornog zakona BiH.